

کۆمهله شیعری له چاوه‌پروانی پیاویکدا

سلیمانی - فه‌ره‌نسا

2005-2002

(ئه‌م کۆمه‌له شیعره پیکهاتوو له دوو هه‌ناسه که به‌ره‌می چوار
ساله له‌نووسینی من، هه‌ناسه‌ی یه‌که‌م ئه‌و ده‌قانه‌ن که له سلیمانی
نووسراون، هه‌ناسه‌ی دووهم ئه‌و ده‌قانه‌ن که له تاراوکه‌ نووسراون)

ناوی کتیب: له‌چاوه‌پروانی پیاویکدا

بابه‌ت: شیعیر

هۆنراوه‌ی: ژوان ئاواره

مۆتیف: ئیسماعیل عومه‌ر

نه‌خشه‌سازی و ده‌ره‌ینانی هونه‌ری: رۆژدیزاین

چاپ: چاپخانه‌ی ده‌زگای ناوه‌ندی راگه‌یاندن

تیراژ: 500

له‌بلاوکراوه‌کانی مه‌کته‌بی ناوه‌ندی راگه‌یاندنی یه‌کیتی نیشتمانی کوردستان (46)

ژوان ئاواره

بو (روئياو ئه ليزا)

هه ناسه يه كه م

سه رجه مي نه و تيكستانه ي كه

نه سلیمانی نووسراون

له چاوه پروانى پياويكدا

- به ليوى ئىواره يه كه وه له داىكبوو كه مانايهك نه مابوييه وه بؤ
عشق، نيگايهك نه مابوييه وه بؤ راوكردى جوانى، بانگه شه
غريبه بؤ تىلاوه تى بىده نكيه كانمان و راکشانه له باليفى
روئيه ته كانى يه كتر، ته سوييرىكى نهينى نهو نه دگارانه يه كه له
چاوه پروانى ده نكيكدا بؤ ساتىك ئوخزنبونونه وه.
مالىكى شووشه ييه بؤ نهو چوله كانه ي ده يانه وى دور له پيكيه نينى
تفهنگه كان به پروتى سه مابكهن،
كتيبيكى بىدهنگه ليوان له حيكا يه تى نالتونى
گرد كردنه وه ي گازنده ي نهو ناسكه غه مگينا نه يه كه به عشقه وه
له نهؤمه كانى نائوميديدا چاوه پروانى گه رانه وه ي پياويكه كه
هاته وه به قامچيه كه ي بلئى:
(بمبوره له گه لم ناتبه مه وه مالى)

من ده ميكه ماتلى توم
له وديو وهرزه ناله كانى بىده نكيه وه
له وديو پيكرتنى نائوميديه كانمه وه
له ژير گويسه بانه ي ئىواره پيره كانى ته نهايمداو
له كه نار تووتركى زه مه نه ساخته چيه كاندا
به ته نيشت سپيده له زولمهت خولقاوه كانى كه ونداو
له پشت هه ناسه بركيى كتيبه داخراوه كانى ويژدانه وه
به م هه مووه تاريكيه وه له داىك بووم
به م هه مووه تاريكيه وه هاتم و
به م هه مووه تاريكيه وه نه پوم!!
به كوژانى ئوميده شين هه لگه راره كانى نه ستمه وه
به م ده قه بى ده مامكه ي نيگامه وه
به م چه تره له تمه چنراوه ي ناينده مه وه
له ژير ليژمه ي نه م بارانه له غوربهت بارى وه ي ئيحياسما
ماتلى توم،
ماتلى توم نه ي نهو پياوه ي هه ر شه وه شه معيكم پى نه سوتينى و
هه ر نايه ي!
هه ر وهرزه نيگايه كم ده دزيت و ديار نيت!
نه توانى به هيما په نجه ره داخراوه كانى (نه وتن) بكه يته وه و
وازي له گه ل كوختيه كانى (وتن) دابكه ي!
نه توانى له سيلاوه كانى مروه تدا دووره كانى حه قيقهت

ھەر بەیەكەوہ گوناھ ئەكەین و پیکەوہش پەشیمان ئەبیینەوہ!
 تۆ لەحەسارەكەى (كەيكاسوس) و
 من لەحەرەمەكەى (زولڤخا)
 تۆ لەسەحرا بىرنگەكانى شىت بوونداو
 من لەمىرگەكانى (عامر شا)
 تۆ لەسەر دوا پەخشى مېرایەتى و
 منىش لەكەژاوه ئاورىشمىهەكانى (زین) دا
 بىر لەگەيشتنى تۆ ئەكەمەوہ
 بىر ئەكەمەوہ و پایپەكەم پى ئەكەم
 بىر ئەكەمەوہ و عەشق ئەكیشم!
 بىر ئەكەمەوہ و كچە قوشمەچىهەكانى ھاوړىم پىم ئەلین:
 (يارىكە ئەى جوانترین دەبەنگ لەكایەكانى ئەم دنیاىەدا
 بەدۆراوى ئەمىنیتەوہ)
 بىر ئەكەمەوہ و مژۆلەكانى جەحىلیم سىپى ئەبى!!
 بىر ئەكەمەوہ و پەنجەرەى بینایەكانم تەم ئەىگىرئ!
 (مەم) ی ئەم ببیھودەبىیە بۆ نەھات?
 (فەرھاد) ی ئەم فەرتەنەبە بۆ نەگەيشت
 من خەیلیكە ماتلى تۆم
 ئەى پیاویك ئەتوانى
 لەئەدگارى ئاوینە تەماویبەهەكانى بىرچوونەوہدا
 ھەناسەى شپىزەبى ئەم ئىوارانە بنوسیتەوہو

ڤا و بكەیت و لەلەپى گومانەكاندا بىشاریتەوہ!
 ئەتوانى دەرگاكانى بیستن
 لەسەر ئەم ئاوازه غەربانەى شعورم بخەیتە سەر پشت و
 لەسەر ئەم كورسیه قەلەقەى ئىرادەم
 ڤۆژنامەكانى بى باكى بخوینیتەوہو
 جگەرەى ببیھودەبى بكىشى،
 قاقای ئەم منالە چارشىو پۆشەى ناخم نەتخاتە پیکەنەن!
 ڤروانە ڤرتەقالى ئەو عومرە ھەڤاچكراوانەم
 من دلّم پىم ئەلئى
 تۆ ھەر شەوہ لەچاوى عىشقىكى سەرەڤۆدا ئەخەویت و
 ھەر ڤۆژە ھەلەبە لەھەلەكانى موحىبەت ئەنوسیتەوہ.
 ببوورە ئەرى موحىبەت لەئەزەلەوہ ھەلەبەكى جوان بوو
 یاخوود حەقىقەتێك لیوان لەخواستى ئىلاھى!!
 ئەرى موحىبەت ھەر كرماندنى سىوێك بوو لەبازارەكانى لەزەتا
 یاخوود بى ئەمەل بوونمان بوو
 لەگەیاندن بەبەكەى راستەھىلەكان
 ھاوړى شاعیرەكەم،
 دواى تەكاندن دەستەكانى لەكایەكانى دۆڤاندنى موحىبەتا
 بەمەغرىبەكانى تەنھایى ئاشنا بوو
 وەلى ئەوان بۆ ھەلاتن لەتەنھایى موحىبەتیان دۆزىبەوہ
 لەوہتەى ھەین لەم فارگۆنە تارىكەداىن

(مەسىح) ى ئەم موحىبەتە دادەبەزىۋە

(مەھدى) ئەم خەرابستانەيە ھەلدى!

ئەوان بەدەم شىكردنەۋەي ئەگرىجەكانىانەۋە

ئەبرۇكانى مەينەتيان ھەلدەتەكان و

بەپىكەننىكى بىماناۋە ئەيانگوت:

(بەلام ئەۋەلىيەتى جەنگەكانمان جەنگى خولقاندنى ئەۋ ئاۋىنانە

بوو كە ئەمان دەتوانى بىگرىنەۋە عەۋرەتى بىدەنگىەكانى يەكتر)

ئەۋ كاتانەي تۆۋايعىزى حەقىقەتە درۆينەكانى خوت بوۋى

من شەرم دەكرد پىت بلىم:

مىرۇ گيان ئەم گومانە زاكىرەم پرووت ئەكاتەۋە

سەرم ئەخوات ئەۋ قەدەرەي كە پىم ئەلى:

(تۆ ئەلماسىكىت لەبىدەنگى و بىدەنگىەكىت لەبىمانايى)

ببوره من پاش ھەموو جەنگەكان بە بەتالى ئەگەرپىمەۋە!

ئەگەرپىمەۋە ئەگرىجەم تەزىيە لەگازندەي ۋەريوو

ئەگەرپىمەۋە ۋەزەكانم بەرسىلەي بى ئومىدى ئەگرن

ئەگەرپىمەۋە تەپرىكىم پى نىيە بۆ ژيان

ئەرى بەراست چكارەين لەسینەي دوكلكىشى ئەم زۇرانەدا

كە ھەرگىز نايبەينەۋەۋە ئازمايش لەدۇرئەكانى ناكەين!!

مىرۇ گيان

ئەزانىت ئەۋەلەين جەنگى ئىۋارەكانم لەپەنجەرەكانى تۇدا

ئەبىنمەۋە،

ئاسكى ئەم نىگەرانیە راۋ بکەيت،

تۆ كە ئەزانى من دلّم ۋەك خىابانىكى تەنيا

سینەي بۆ پاژنە قوراۋىەكانى ئارەزۋوت رائەخات

ئەم پىاسەيە بۆ ناكەيت!؟

ئەم پىاسەيە بۆ ناكەيت و پىكى ئەم حەسرەتە بۆ ناخۆيتەۋە؟

كەرويشكەكانى پۇحم

لەدەمى ئەم رىۋىيە سىاسىانەي مىحنەت بۆ ناھىنىتە دەرى؟

خەۋنى تولانى ئەم چاۋەپروانىيەي جەستەم بۆ نازپىنى؟

ئەزانى من ھەندى جار بەدەم تاي نىگەرانیەكانمەۋە

پىكەننىم بەم وپىنە بى سەۋدايىانەي خۆم دى!

نىگەرانم و(مەسىح)ى ئەم موحىبەتە دانابەزى

(مەھدى) ئەم چاۋەپروانىيە ناگا..

من سەريووردەي ئەفسانەكانى تۆۋ

خەيالە بى خەۋشەكانى زاكىرەم لەيادە

ئەۋ كاتانەي تۆۋايزىت بەتەسىبەكانى بەختەۋەرى ئەكرد

من ملوانكەي فرمىسكى ئەۋ قەيرە كچانەم ئەھۋىيەۋەۋ

بەگومانەۋە پىم دەگوتن:

ۋەرنە ژىر شەبەنگى چاۋەپروانىيەكانمەۋە

من دەلىم:

(مەم)ى ئەم بىپھودەيىە ئەگا

(فەرھاد)ى ئەم بىستونە دىتەخوار

تۆكە ئەزانی پاش جەنگەكان بەدۆراوی ئەگەرپیتتەوہ
 خەوتنت لەپەنا ئەم لوغمی ئومیدانەدا یانی چی؟
 ئاوزەنگی دانت بەم مانا وەرئوانە چ دەکات؟
 ژنە فالچیەکە ی ھاوپییم
 دەستی بۆ کۆترەكان ئەگرتەوہو
 نیگاکانی منی ئەخویندەوہو
 بە چپە بۆ نەرپرسەكان ئەدواو
 پێشبیبی پیربوونی ئیوارەکانمی ئەکرد بەهەلخلیسکانەکانم
 پێدەکەنی لەسەھۆلبەندانەکانی مەعریفەدا
 ئەو دەیگوت:
 ھۆ ژنە نەعلەتیەکە
 ئەوی ئەوہی ئەخوازی لەودیوو تاریکیەکانەوہ
 پیکەنینی کەناریەکان بژمییری و
 بەدیار گەرانەوہی پیاویکەوہ فلووتی بەردەکان بژەنی
 (ژیان جەنگیکی بئ مانایە لەوپەری گیلیداو
 بەختەوہری خەوتنە لەئەگریجەکانی دەبەنگیدا)
 ژنە فالچیەکە ی ھاوپییم
 یاری بەئەنگوستیلە ی پوانینەکانی ئەکردو ئەیگوت:
 بەر لەتۆ منیش ھەمان گەمەم ئەکرد
 سەعیم لەھەمان تەریقەتی میوانداری پیاویکدا ئەکرد
 کە پییم وابوو ئەتوانی حیکمەتی تەنھایی ئەو ژنانە بنوسیتتەوہ

ئەو بەخەیاالی حەقیقەتیکی سەرخۆشەوہ پیمی دەگوت:
 تۆ لەبیرەوہری تاریکیەکاندا
 بیر لەدۆزینەوہی مەرجانەکانی مەعریفە ئەکەیەوہو
 پازە گرینۆکەکانی وجود ئەخوینیتتەوہ
 تۆ لەتونیلە کونینەکانی ئیرادەتدا
 شەوانمە ی گەشتنی پیاویک ئەنوسیتتەوہ کە نایەت!
 نایەت و لەو دەرگایانەوہ ناتباتە ژووری
 کە ئەچیئەوہ سەر نایندە ی کۆشکە یاقووتیەکانی سەبووری!!
 وەرە گەروی حووتەکانی خەیاڵمەوہو
 لەسەر بالیفی ئەستیرەکانم خەونی نوی ببینەو
 لەگەل سەدەفەکانمدا بیر بکەرەوہ
 سەر بنی بەسنگی ناخوداگانمەوہو
 لەپرچی بەیاننەکانمدا پراکشئ
 وەك ژنیکی عەیار نیگای پاسەوانە بئ مروەتەکانی ئیوارە بگرە
 لەحوزور بەگزادەکانی سبەیینیدا پروت پروت بەرەوہ،
 ئەوہی لەچاوەپوانی ھاتنی دەنگییدا
 بەدیار ئاویئە تاریکەکانی بەختیەوہ باویشك ئەدا
 گرەوہکانی زیندەگی ناباتەوہو لەو ئەستیرکە بۆگەنەدا
 یاقووتەکانی ئاسودەگی بۆ راو ناكریت
 نیچیری ئەم سرەوتنە ناباتەوہ مائی
 لەژیر شوپرەبیەکانی عومردا ئەم خەونە گەرۆکە ناگەییەنیئە کوتا

بهر له تو خانميكي تر ليوي پوياكاني كال كال نه كرده وه
 بهر له تو نهو ده يگوت: ⁽¹⁾
 (من خه ونم ديوه كه سي دي)
 كه سي دي
 كه سيكي تر
 كه سيكي باستر)
 نهو ده يگوت:
 (كه سي دي)
 به دل به هه ناسه
 به ده نكي له گه ل نيمه يه)
 بهر له تو بيوه ژنيكي شه و پوش
 له دو ورياني ته نهاييه كانيدا
 به دم وهريني خه ونه كانيه وه
 عه ينه كه لي له كاني ناينده ي نه سپرييه وه
 نهو ده يگوت:
 گووشيه كه وا نه لي
 تيقيه كه وا نه لي
 خوداو په يامبهرو نه ولياكان وا نه لين
 پياويك دي سهرده ني به سنگي شوو شه ييتان و
 گمه گمه له بيده نكيگان نه خواته وه
 فوو فوو بوغوردي مه لووليتان خاموش نه كا

كه له سه قهره پيره كاني فيراقي نه ودا
 په نجره كاني نه مه ليا ن نه سپريه وه
 كو تره غه مگينه كاني ناينده يان بهرده دا يه نه م حه وشي مردنه وه
 بهر له تو منيش
 له چا وه پرواني گه رانه وه ي پياويكدا
 نه دگاري عيشا كاني نا ئوميديم چا و كر دو
 له خواني نه فسانه دروينه كاندا
 كو تا ليموي نه م نا ئوميديه م له په نجه كاندا بينيه وه
 له باليفه كاني گرياندا
 يه كه مين سه رخه وي نه م سه فاو مه روايه م شكاند
 ببووره ها وري
 (ژيان جه نكيكي بي مانايه له و په پري گيليدا و
 به خته وهري خه وتنه له نه گريجه كاني ده به نكييدا)
 ژنه فالچيه كه ي ها وريم ده يگوت:
 بهر له تو ژنيكي تر له بهرده م وهرزه سارده كاني عه شقدا و
 له سه ر دوا هه مين پليكانه كاني غوربه تدا
 له چا وه پرواني پياويكدا ببووره له چا وه پرواني كه سيكدا
 بهر له وه ي گوله سپي كاني نه كا كيا وردبكا و
 بهر له وه ي عه وره تي نه ستيره كان له نيگا كاني دا زه خره فه بكات
 بهر له وه ي په نجره كاني گوله پاتوناي شيعر بگري
 نه گريجه ي له بيره وهري ته نهاييه كاني هه ل بكي شي

بیریتەى ئەم تەمەنە ساز نەكات

(ئەم گەمەيە ناگەيەنیتە كۆتا)

بەقامچيەكەو بلى بمبوورە لەگەلم ناتبەمەو مالى

دلى تۆ تەنگە بە پەنجەکانى من

دەنگى تۆ كورتە بەرپۆياکانى من،

ئەوان ھەلەيان کرد

ببوورە ئەو شیتانە جگەرەکانى تەنھايى پى ئەکردو

حول حوليانە بیری ئەکردو

ئەويك كە نەيتوانى تەنھا جاريك چاويلكە تەلخەکانى مەعريفەى

دابگرى و فەلسەفەى ئەم كتيبە نىگەرانە بخوينیتەو

ئەويك كە نەيتوانى

لە زنجە خۆلایەکانى موحيبەتدا

پەنجەرە شكاوہەکانى حەقيقەت بکاتەو

بەو ناسكە غەمگيینە بلى:

بمبوورە من و تۆ لەھوتافى بەيانیەكدا لەدايك بووين

ليوان لەچقلەکانى بىر چوونەو

من و تۆ لەپەحمى بەيانیەكى توورپەو ھاتینەدەرىو

لەھەمان رەورپەوى شپرزەبيدا پیمان گرت

ببوره ناسكە بريندارەكەم،

ئەو دەمانەى بىرمان لەگووشينى پەنجەکانى يەكترى ئەکردو

وهرزى قاتى پيکەنين و

ئەو كتيبە داخراوانە ئەكاتەو

كە لەيەكەمىن پەرەگرافيدا نووسراو

(تەنھايان لەئەستوى تۆدایە

ئەى پياويك ناخوازی بگەيە كەنار

ئەى پياويك ناتەوى لەقولاكاندا بىر بکەيتەو

لەوديوو ميرنشينەکانى شەھامەتتەو

ئەم گەمە بگەيەنیتە كۆتا)

ئەى پياويك ناتەوى لەوديوو ئيرەبيەكانتەو

گولەباخى ئەم ئيحساسانە بۆن كەيت و

جلەوى ئەم رەخشى توورپەبيە بگرى و

بەقامچيەكەو بلى:

بمبوورە لەگەلم ناتبەمەو مالى

(ژن كتيبيكى نىگەرانە ئەوہى نەبخوينیتەو لەحيكايەتە

ئالتونىەکانى ناگا)

ژن كەناريیەكى بيدهنگە ئەبى بەجریوہ لەگەليدا بکريیتەو

ئەوہى لەئەتلەسە قولەکانى عيشقى ژنا مەلە نەكاو

سەر نەنى بەسنگى رۆيەتەکانیەو

لەكلاسەکانى دا دواھەمىن وانەکانى ئەوين نەنووسیتەو

(ئەم گەمەيە ناگەيەنیتە كۆتا)

ئەوہى لەپەنجەرەکانى ژنەو نەروانى و

لەحەرەمەکانى عەشقىا

ئەى لەبەيدەنگى تەنھاترو

وھى لەتەنيای جواتر

بەو ئاسكە غەمگينەبلى:

بمبوورە من سەرم لەچاخە تاريكەكانى عەقلمداو

چاوم لەتابلو قورايەكانى گەورەيمداو

دەستم لەتوخرندنەوھى جەنگەكاندا بوو

نەم پەرژا بەتەنھا ئاورپك پيٽ بليم:

بمبوورە ئاسكە غەمگينەكە

بمبوورە... بمبوورە... بمبوورە

گوشىيەكە وا ئەلى

تيقيەكە وا ئەلى

منالە نەبەكامەكانى شار وا ئەلين

خوداو، پەيامبەر، ئەولياكان،

وا ئەلين:

پياويك دى پەنجەرە لەسەر گورانپە حەرامەكان ئەكاتەوھ

پەنجەرە لەسەر ئيرادە حەرامەكان ئەكاتەوھ

دواھەمىن نووسخەى تەنيايى ئەو كچانە چاپ ئەكاتەوھ

كە پييان وابوو

ژيان ماكەويكى پەنگين بوو

بەسەر منارەى مزگەوتەكانەوھ

دانەويئەكانى چاوپروانيان بو پوكرد

وھرزى قاتى مەرحەمەت و

وھرزى قاتى حالى بوون بوو!

بەو ئاسكە غەمگينە بلى:

بمبوورە كە نەمتوانى تەنھا جاريك لەگلينە ماتەكانى عەشقم

بتشارمەوھو لەسنگى ليخنى ئەم جەلادە پيرەى قەدەر

بتھينمە دەرى!

نەمتوانى تەنھا جاريك

گولە وھريوھكانى ئارەزوت بدەمەوھو

لەنيشتمانە وھنەوشەيبەكانى فرينا

ئيرادە پزئينراوھكانت كوئەمەوھ

دوور لەشەھوھتى ئەم حەسادەتە پيئەنپەكانت بنوسمەوھ

دوور لەم خەرابى غيرەيە

پەنجەلەجى چووھكانى موحيبەتت بگرمەوھ!

بەو ئاسكە غەمگينە بلى:

بمبوورە... بمبوورە... بمبوورە

نەمتوانى تەنھا جاري

چارشيوي پيلوھكانت ھەلبدەمەوھو

كەنارى ئەشكەكانت بدوينم

نەمتوانى تەنھا يەك جار پيٽ بليم:

مەرحەبا ... ئەى جواتر لەپيئەنيىنى ھەنار

مەرحەبا ... ئەى نازكتر لەخەونە كريستاليەكانى ئاورنگ

بهديار گهړانه وهی نیره که یه وه نیگا کانی داگیرسان
 له سنگی سپیده یه کا به گولله ی نه م حه ساده ته پیکراو
 کهس نه یبرده وه مالی!
 نه وان ده یانگوت:
 (ژیان نیچیری به یانیه که نه فه سیکی تیانیه بو حالی بوون)
 هه ناسه یه کی تیا نیه بو ناشت بوونه وهی دوو پیکه نین
 له مه و دای نیشتمانیکی مه لولدا
 (ژیان نیچیری نیواریه که که ناخواری بهو بوونه وهره غه ریبه بلنی:
 نه زانی هه ربه راست کتیبیکی بیده نگ بوویت
 کهس نه ی توانی بتخوینیته وه)
 کهس نه ی توانی له کانی روانینه کانت گوزه کانی مه عریفه پر بکاو
 پروت بیته وه وهک دلوی ئاو له وپه پری ته هاره تدا!
 ژیان نیچیری وهرزیکه مینایه که له گولا وه کانیدا ناروی
 بو نه نگوسته کانی (عوزرا)
 گولیکی بو که زییه ی (زین) پیناکه نی و
 خوئی نادا له سینهی (له یلا)!
 بیوه ژنه سیا پوشه که دروی کرد
 نه و له گهل وړینه کانیدا بیری نه کرده وه
 نا گووشیه که وای گووت
 نه تیقیه که وای گووت
 نه خودا، نه په یامبه ر، نه نه ولیا کان!

نه که سیك کتیبه داخراوه که ی کرده وه
 نه که سیش به قامچیه که ی گووت بمبووره!
 ژنه شه و پوشه که دروی کرد
 کهس نه یووت بمبووره ناسکه غه مگینه که
 بمبووره... بمبووره
 ژنه فالچیه که ی هاوړیم دانی خه ونه کانی پاک نه کرده وه و
 قه شمه رانه نه یروانیه سه ربوورده کانی من
 ژنه فالچیکه ی هاوړیم
 مافوری ده شه ته کانی نه ته کان و
 پیشبینی پیربوونی نیواره کانی منی نه کرد
 چاوی له نه ستیره کان دانه گرت و
 به هه لخلیسا که کانی من پیده که نی له سه هؤل به ندانه کانی
 مه عریفه دا!!
 نه و ده ی گووت هو ژنه نه عله تیه که
 نه ی نه وهی ده خواری له و دیوو زولمه ته کانت ه وه
 پیکه نینی که ناریه کان بژمیری و
 به ديار گهړانه وهی پیاویکه وه سکچی مردنت بکیشی
 (ژیان جه نگیکی بیمانایه له وپه پری گیلیدا و
 به خته وهری خه وتنه له نه گریجه کانی ده به نگیدا)
 نه و بیمانایانه نه یروانی منیش بیمانایانه بیرم نه کرده وه!
 من ده مگووت:

(گرنگ ئەو ھەردوو کمان دەپژئینە پەرحمی ئیوارە یە کەو
 کە پێی دەوتری ئیوارە ی فەتارە تی ئینسان)
 گرنگ ئەو ھەردوو کمان
 بە یانیان ساکە کانی تەنھایمان ئە پیچینە وەو
 لە جەنگە لە تاریکە کانی عەشقدە
 ئەم گەمە یە دەنووسینە وە
 گەمە یە کەس نەیتوانی بیگە یە نیتە کۆتا ..!
 ئەو بیمانایانە ئە پروانی منیش بیمانایانە بیرم ئە کردە وە
 من دەمگوت: دلم ئە لی
 (مەسیح) ی ئەم موحیبە تە دەگا و
 (مەھدی) ی ئەم فەرتە نە یە دیتە خوار
 من تا کۆتا لە چاوە پروانی پیاوی کدا
 کلاوی ئەم تەمە نە ئە چنم و
 ئینجانە ی ئەم بیدەنگیە ئاودە دەم ..
 ھاوپی بیژەرە کەم بە یانیان
 بەر لە وە ی پەردە لە خوین ئوتوکراوە کان لا بداو
 جگەرە کانی پوچی لەم خەلوە تی تاریکیە دا پی بکا
 بەر لە وە ی پەنجەرە ی مەعریفە کانی بکاتە وە و
 کۆترە بالق بووە کانی پروانینی لەم باخچە ی و جودە دا بەر بەدات
 بەر لە وە ی لیستی ئەو گولانە بنووسی تە وە
 کە لە بیرە وەری باخچە کالفا مە کانە وە ھە لگیرا بوونە وە

بەر لە وە ی خە یالی ئەو کە رویشکە چکۆ لە یە لی ک باتە وە
 کە لە خە ونی راوچیە کی پیردا پی کرا،
 ھاوپی بیژەرە کەم
 بە یانیان بەر لە وە ی دەفتەری یاداشتی ئەو قەیرە کچانە بکاتە وە
 کە بە ئەسە فە وە ئە یانگوت:
 تکیا ی ھاوپی بەر لە وە ی عەورە تی ئەم بە یانیە دەربکە و ی و
 شیر ی ئەم سپیدە یە بخوریتە وە
 چاپی دوو ھە می تەنھایمان بخوینەرە وە
 ئە ی ئاسکە غەمگینە کە
 دوا ھە مین سکچی مەراقمان لە ستۆ دیو شووشە یە کە تدا ھە لواسە
 ئاخر تو ھەمیشە عەشق ئە فرۆشی
 وە لی بە برینە وە ئە گەر پیتە وە !!
 ئاخر تو ھەمیشە پیکە نین ئە بە خشیتە وە و
 کە چی نیگات ئە سرینی پەمە یی ئە گری!
 ھاوپی بیژەرە کەم
 لە چاوە پروانی ھاتنی دەنگی کدا بە منی دەگوت:
 بە داخە وە بەر چنە ی سوالە وەریوہ کانم ئە چنمە وە
 ببوورە میوانە کانم چ وەر امیکیان
 بو عەشق
 بو جەنگە ل
 بو مەرگ

ئەزانم تۆش وەختى پايپەكەت پى ئەكەى

وەختى فلووتى بەردەكان ئەژەنى

ئاي كە شەونامەى گەشتنى پياويك ئەنووسىتەو كە نايەه!

تكايە ئەم دەقە بەكرادەى جيبهيلە

من تەنھايى چاوپریمە

پەرەگرافەكانى پاشترى ئەم تىكستە بە بەتالى بهيلەرەو

من دلتيام پرەو ئاسكى تر پەناھەندەى پرۆيەتەكانت دەبى و

لەبەر فوارەى چاوپروانیهكانتا

پرەوت پرەوت دەبیتەو،

ئەمىستا بىرت نەچى

ئاسكىكى غەمگىن لەژىر لىزمەى بارانىكى تەنیا ترا چاوپریتە

پىم وایە دەیهوى بدوى!!

1- مەبەست لەخانمى گەورەى ئىرانى فروغى فروغ زادە، ھەردوو كۆپلە

شيعریەكەش لەدەقى (كەسبىكە لە ھىچ كەس ناچى) وەرگىراو.

2- مەبەست لەقامچى بۆ ئەو ووتەيەى نیشەدەگەریتەو كە لەزمانى

پىرەژنىكەو بەزەردەشت ئەلى كەچوویەلای ژنەكەت قامچىكەت لەبىر نەچى!!

تیبىنى:

(ئەم دەقە لەھەوتەمىن فېستىقالى 2003 گەلاوێژدا خەلاتى يەكەمى پى

بەخشراو وەرزى دووھەمى ئەم دەقە لەسالنامەى 8 مارسى پرۆژنامەى

ژيانەو دا بلاوكرادەتەو)

بۆ ئەو گەرەلاوژەيە كە پى دەوترا (ژيان)

پى نەبوو!!

منیش لەچاوپروانى پياويكدام

بمبەخشە لەچاوپروانى دەنگىكدا

كەزىيەى سەھەرەكانم دادەھىنم و

چاوى مەستى ئەم گومانانە ئەپرېژم،

منیش لەچاوپروانى گەرانەوہى پياويكدا

سەرم ئەسپىرمە دەست پرەشەبای وەرزە تالەكانى ئىنتىزارى و

دلېشم بەئەئەمانەت لەئاپارتمانى پشكوكاندا ئەشارمەو

ببوره ھاوپرى،

خۆزىا ئەوئەندە بەيەك نەچووبايىن

لەم فارگۆنە تارىكەدا كە پى دەوترى (نیشتمان)

لەدىرۆكى ئەم وەرزە ئىفلىجانەدا كە پى دەوترى (حەقىقەت)

بەپروخسەتت با ھەردووكمان

لەم مالى شوشەيىدا بىر بکەينەو

ھەر كەسەمان پەنجەرەى خوى بكاتەو

ئەگەر حەوسەلەى نەزەرت لەبەردەم پەنجەرەكاندا پىماو؟

ئەزانىت ھاوپرى

من بەدىار گەرانەوہى پياويكەو

بەپەنجە قوراويىيەكانى يەئسمەو

دەفتەرى پرۆژەكانم پرەش ئەكەمەو كە نايە!!

وهرزی دووهمی

2

(له چاوه پروانی پیاویکدا)

میرۆ گیان،

دووباره نه گه شتته وهت باش

له چاوه پروانی گه شتته وهی تۆدا

په نجه ره ی ئاسکه کانی دیکه م کرده وه

هاوری بیژهره که م وای ووت:

ئاسکیکی غه مگینتر له ژیر لیژمه ی بارانیکی ته نیا ترا چاوه پیته

پییم وایه ده یه وی بدوی.

چاوه پروانیت باش هاوپی

ئه مه یان و پینه کانی خۆت و ئه وه شیان ده قه دۆرا وه که ی من،

دره نگه ئه بی برۆم،

به م هه مووه نه عشه ی ئومید مه وه،

له مۆنتاژی به یانیه کی تر ببه مه وه،

واده مه ده فته ری یادنامه ی ده قه سه قه ته که ی هه ردوو کمان کۆپی

بکه مه وه،

ئاخر تۆ بی هه ده ده ته وی

ساکه شینه کانی زا کیره ت به تال بکه یته وه و

مه عه مای ئه م ئه م بیزار یی هه لیینیت،

ئه دره سی باغستان ی بدۆزیی هه وه له رۆحی په تی ئاو،

تامه رگ پرکا .. نهنه نه ژیان بچنیته وه و،

تانا بوت کردنی شه هه مه ت

تۆنه کانی ئی حساس بژه نیت ..

بە دەم كرۆشتنى نىنۇكە خۇل گرتووە كانيە وئەلى

(بە داخە وە مامۇستا

موحىبەت لە ئىوارە يەكى بى باكا لە گەل دۆكەى دادە پزائو

كە سمان كۆمان نە كرده وە!!)

پەيكى پىكراوى عىشقى ئەو

لە دلى شكاوى كچە شاعىرىكى تە نيا ئە چى

ئەو دەمەى لە بەرپىيى وەرزىكى خەمسارد ترا هەلى دەگرىتە وەو

دەيداتە دەست وەرزىكى تر..

ئەو وەختەى بە دەم هەلكردنى نائومىدىە كانيە وە

پىلۆه كانى ويك دىنىتە وەو بەئەستىرە كان ئەلى:

بە داخە وە كە ئىدى ناتوانم

تا بىرە وەرى بركا تريفە بچنمە وە

تا ژيان بركا فەرەنگى گولە كان هەلبدە مە وەو

لە نىو لە پى خويئاوى نە و پەسا خەونى شىنى دەريا راقەبە مە وە،

بە داخە وە كە ئىدى ناتوانم

لە بەر برىقەى جەنگە كاندا

دەقە كانى بەرائەت بنوسمە وە..!!

ناتوانم شايە تومان بىنم بە عىشقى و

لە بەر بارانا بە پروتى

(ئىوارەى پەروانە)

بخوینمە وە..

بى ئازمايش.. گەلەلى ئەم خەونە سەرا بىبە خشىە وە كچە كانت و

شىرى ئەم و پىنانە پۆكە يە زارى ئە و لادە كانتە وەو،

لىباسى خوين گرتوى نائومىدىە كانت

بىپىرىتە وە تە نافە كانى خو كوشتن ..

درەنگمە ئەبى بپوم،

ئاسكىكى غەمگىنتر لە دەريا كانە وە بانگم ئەكات

ئاسكىكى تر

پاش دواھە مین سەرجىيى لە گەل شەپۆلە كان و

خستنە وەى يەكە مین وە چەى لە توخمى ماسىبە كان بە من ئەلى:

نازرى وەرزە پىرە كانى خوت بە

ئاخر من،

لە مۆنتاز كردنى چا وە پروانىە كانمە وە فىر بووم،

كە مەرەكە بى دلم..

بەشى نووسىنە وە نوسخەى دەيە مى ئەم عىشقى تىانە ما وە،

درەنگمە ها و پى ..

تو لە چا وە پروانى گەرانە وەى مىرو دابە ..

ئەو لە دەريا كانە وە بانگم ئەكات،

پەيكى پىكراوى عىشقى ئەو،

لە خەونى منالىكى پارا ئە چى ..

وەختى پى خاوس بەكتىبە دپرا وە كانى بن دەستىە وە

لە حەوشى سەراب ئاساى خویندگادا.. ئە وەستى

به به ختیاریش بلیم :
 ته و او ئیدی په روانه به تهنیا
 له خیابانی فهنتازیاکانی تودا پیاسه ی شپرزهی ناکا !
 ئیدی په روانه به تهنیا
 له عاسیمه ی خه یال له شه فافیه کانی تودا
 گورانیه کانی فرین نه زبهر ناکات ..
 هاوړی گیان
 نه و ئیدی له مال له کانی ئیمه دا بیر نه کاته وه و
 له ژور سهری کچه ته نیاکانی من دا ،
 خه ون ده گوریتته وه ،
 نه و ئیتر له بیره وه دریمان دائه نیشی و
 گورانیه مورته ده کان و خه ونی پروکینراوی
 ژنه که له گه ته کانی من
 زاخا و ده داته وه ..
 دره نغمه هاوړی
 نه و له ده ریاکانه وه بانگم نه کات ،
 نه و درزی په نجره یه کی رووشا و نه کاته وه و
 به نه زهره کانی من نه لی :
 ته ماشا ئاسکه غه مگینه که ته ماشا ،
 پروانه ژنیک له ئاسمان ،
 به ده م کرماندنی سیوه لاسوره کانی له زه ته وه

پوزش بو ده به نگیه کانی ده هیئتته وه
 که وه چه ی نه و هه موو ته نه اییانه ی خسته وه ..
 نه و له ژیر گومه زه کانی ماچ دا ،
 به ده م گوشینی په نجه کانی ئاده مه وه
 پی شیبینی قه تلوعامی خه ونه کانی بیر برده وه
 نه و له ژیر گومه زه کانی ماچ دا
 فرسه تی به شه پرگه کان به خشى و
 ئوخژنی مه حروم کرد له ئینسان ،
 نه و به ده م رنینه وه ی بیره وه ریبه کانی وه ،
 بانگی نه کرد :
 (هو ئادم ، کوا له کوئی به شه وه به نه شه کانی مه رحه مه ت و ،
 گه رانه وه به خیابانه کانی که راهه ت .. ؟)
 کوا له کوئی به وه رزی چیننه وه ی نیرگزه کانی نه زه رو
 ده سکه نه کردنی موحیبه ت .. ؟
 نه وان کچ و کوپه جاهیله کانی ئیمه بوون ،
 کوگا کانی پیکه وه بوونیان فهره و د کردو
 نمه کی قوربانیه کانی من و تو نه یگرتن !!
 هو ئادم
 ئیدی ته و او
 له نیوان پروتی من و مهستی تو دا
 په نجره یه که نه ما وه شپرزهی نه یکاته وه !

لەنێوان خەونی من و حەقیقەتی تۆدا،
 مەرحەبای غەریزەییەك نەماوە
 دوو کەناری عاشق بەدزی قەفەسەکانەوہ بیکەن لەیەکتەر،
 ئادەم تەواو
 ئیدی تەواو،
 من ھزرم بەم ببیھودەییە خومخانەو
 لەتەماشاکردنی نیو پەرحمی کچەکانم نابمەوہ
 کەپر بووہ لەتوتکەسەگ
 تۆش بگەرێرەوہ سەر پەرنگی کورەکانت
 کە پەنگیان لەپەرنگی پلنگیکی خەسیوو ئەچی
 لەساتی ھەلخەلەتاندنی ئاسکیکدا!
 ئاھ ئادەم
 بەم ببیھودەییە ئەزانم
 من و تۆ گەمەییەکی ھیچمان کردو
 یەکەمین حەرفی حیکایەتیکی شپرزەمان نووسیەوہ،
 بپروانە ئادەم تەماشاکرد،
 من لەچاوکردنی نیو پەرحمی کچەکانم نابمەوہ
 ناتوانم بپروانمە پەدینی بۆزی کورە بالق نەبووہکانم و
 دلم ختورەنەکا ..
 ئاھ ئادەم
 گەمەکەمان چۆناھی بەتال بوویەوہ،

چۆناھی عیشتق لەگێمەکانی دل کرایە دەرەوہو
 ئائومییدی بەدواھەمین گۆلی شیت بوون
 مۆندیالی ئەم فیراقەیی بردەوہ!!
 ئادەم تۆ لەکوئی؟
 تۆ لەعەردی یان لەئاسمان
 لەپەنا وردەشەپی ماسی و ناخوداگانەوہو نووستوی،
 یان گلەیی بی فاسیلەیی خوناوہکان
 لەپشتی چەترەکان ئەنووسیتەوہ؟!
 ئادەم تەواو
 وەرزە گۆل گۆلینەکانی پیکەوہبوون و
 شەونشینییە میسک پزێنەکانی لیک گەیشتن،
 ئادەم تەواو،
 عەشق تەواو ..
 تۆ لەکوئی خاکستاری کام متمانە کوئەکەیتەوہو
 سەعی لەبێدەنگی کام کزەبادا ئەکەیت؟
 ئادەم تەواو ..
 دلم تەر تەر لەبێدەرەبەسیەکانی تۆ
 حەوسەلەم شپرزەییە بەبی مروەتیەکانت ..
 ئەوان کچ و کورە ناکاملەکانی ئیمەبوون،
 بەدەم گلەییە ساردەکانی ھزریانەوہ نووسیویان:
 ئیمەش تەواو،

پروانه شهونامه‌ی چاوه‌پروانیه‌کانی ئەو (میرۆ)
 پروانه چاوه‌پروانیه‌کانی ئەو ژنە،
 له‌بەردەم وەرزه‌ سارده‌کانی عشق دا
 بەردەوام دەیگوت :
 (کەسی دێ) ...!!
 پروانه و‌پێنه‌کانی ژنه‌ فالچیه‌که ..!
 پروانه دەست‌نووسی قهیره‌ کچه‌کان و
 هاتنه‌وه‌ی فیکره‌ی به‌تالی کچه‌ بیژهره‌که ..
 ئادەم تەماشای .. دلی شکاوی کچه‌ شاعیره‌که‌و،
 فڕینه‌کانی په‌روانه ..
 خوینی مه‌یبوی ئاسکه‌ برینداره‌که‌ی ده‌ریا ..!!
 ئادەم تەواو،
 حاشا له‌بوون،
 حاشا له‌کردنه‌وه‌ی په‌نجه‌ره‌کان،
 حاشا له‌نووسینه‌وه‌ی گازنده‌ی ئاسکه‌ غه‌مگینه‌کان ..
 ئادەم تەواو ..
 برۆره‌وه‌سه‌ر په‌نگ کردنی خه‌مسارديه‌کانت،
 من له‌ته‌ماشاکردنی نیو په‌حمی کچه‌کانم نابمه‌وه،
 ناتوانم په‌روانه‌ی په‌دینی بۆزی
 کوپه‌ بالق نه‌بووه‌کانم و دلم ختوره‌ نه‌کا ..!!
 ئادەم تەواو،

ئیدی شه‌رحی‌کمان بۆ وتن پی نه‌ماوه .
 ئیمه‌ش ته‌واو
 موعه‌ده‌لی ئەم ئارامیه‌مان ده‌کاته هیچ ..
 وه‌زیفه‌کانمان ته‌واو کردو
 پاسب بووین له‌تاقیکردنه‌وه‌کانی پیکه‌وه‌بوون و
 نووسینه‌وه‌ی دوواه‌مین دا‌رشتنه‌کانی ئیروسیه‌ت و
 گه‌ران له‌دووی ئەو که‌رتە ئاوینه‌یه‌ی
 که‌ بریار بوو پاش خویندنه‌وه‌ی ده‌قی (ئاسکه‌ غه‌مگینه‌کان)
 بیگرینه‌وه‌ عه‌وره‌تی بیده‌نگیه‌کانی یه‌کتر ..
 ئادەم تەواو
 ئەوان هاوکیشه‌کانیان هه‌لگیرایه‌وه‌و
 حاشایان پیکردم له‌و ماچانه‌ی به‌دزی په‌رییه‌کانه‌وه‌ پیم دای .
 حاشایان پیکردم
 له‌و ورده‌ خه‌وانه‌ی
 له‌پشت کالای گه‌لاکانه‌وه‌ ده‌مان بینی ..
 نه‌فره‌تیان پیکردم له‌و ده‌رگایانه‌ی به‌دزی حه‌لاکانه‌وه‌
 بۆم کردیته‌وه‌و،
 نه‌فره‌تیان پیکردم له‌یه‌که‌مین خه‌وتنم له‌گه‌ل تو،
 له‌یه‌که‌مین پزّانم له‌گه‌ل تو !!
 ئادەم تەواو،
 په‌نجه‌ره‌کانی بیناییت بکه‌ره‌وه،

ئىدى تەواو ..
ئادەم تەواو
(عەشق تەواو) ..

مىرۇ گيان،
دووبارە نەگەشتنەوت باش،
ئەم دەقە بەئەمانەت ئەسپىرمە دەريا،
لەچاوە پروانى تۆدا .. پەنجەرەيەكى دىكەئەكەمەوہ ..
لەچاوە پروانى تۆدا .. جەنگى پەوہيە ئاسكى تر ئەنووسمەوہ ..
دووبارە نەگەشتنەوت باش،
(مىرۇ) گيان
نەگەشتنەوت باش

2003/3/5

(من و ناراکون له به يانيه تاكه و تاكه كاندا)

دهنگ دى دهنك دى دهنك دى

دهنگ دى

ئايا ئەمە وړينەيه بۆ تووى ئەنوسمهوه..

يان غەفلەتيكه له تەنھاييم ئەپرژى....

دهنگ دى... دهنك دى... دهنك دى.

ژوورهكەم پڕ دەبى له مروارى وشە

لهكەرتە ئاوينەى دهنك

ئايا بە دەم خەوهوه عاشقت بووم؟

ورته ورتيکه لهوتن،

کردنهوهى بيدهنگيهکانى ژنيك بهيما،

ئەوکاتانەى له وديووى پهنجهرهكهوه بانگم ئەکات:

به يانيت باش ئەليزا....

به داخهوه ناراکونى من هه ميشه درهنگ دهگات،

هه ميشه له گه ل باراندا پهنجهرهكه م دهکاتهوه،

دەبينى ئەوهى ماوه،

تارمايهکه له سەر بوردو

چنگى سەراب و بەرچنەيه قسەى بى مانا.

به داخهوه ناراکونى من هه ميشه درهنگ دهگات

ناراکون هه ميشه به مەستى و

له گه ل خوڤهى باراندا به بوتلى عيشقهوه

پهنجهرهكه ئەکاتهوه..

بەنھيىنى ژيان ئەگرىۋ ھەمىشە قسەيەكى تايىبەتى ھەيە لەگەل
خو..

ئەليزا ببورە

ژيان فيرى كردم

ھەمىشە لەگەل بارانداو

بە پروتى بيمەو ھەر پەنجەرەكەت و

وھك كو كوختيەكى بە جيماو

دوا ويردى عرافە سىياسەت بازەكە بليمەو ھو

كە دەيگوت:

تۆ ئەبى بۆ چوونە ديدەنى ژنە عاشقىكى تەنيا

ھەوسارى ئەستېرەيەك بگري و

عەترى شيعرىكى تازە عازب لەخوت بەدى و

گيرفانەكانت پرېكەيت لە وردە گۆرانى

(بە يانیت باش ئەليزا)

ببورە درەنگ گەشتە بەر پەنجەرەكانى تۆ و

درەنگ بە فریایى تروكاندى دەنكەگولە

بە پۇژەكانى عەشقى تۆ كە وتم

ژيان پيى وتم:

(شەھیدە ئەو ژنەى ھەمىشە بەنھيىنى عەشق ئەكاو

ھەمىشە بەھيمنى گۆرانىە حەرامەكان

ئەباتە ژير ليفەى خەيالە ئاوييەكانى خويەو ھ)

ھەمىشە دى،

پەنجەكانى بۆنى شەرايىكى خەست و

ليوى تامى شيعرىكى تازە خەمليوو

چاۋەكانى چەشنى دوو گيلاسى گەيوو سور دەچنەو ھ،

ئاراگۆن

لە پەنجەرە شەفافیەكانى عەشقەو ھ پروتىم ئەبينيى ..

وھك شەرمەزار بى لەوتن

بەھەلمى دەم لە شووشەكان ئەنووسى:

بە يانیت باش ئەليزا،

بۆ شەويك ميوانتە پياويكى راگوزەر،

ميوانتە پياويكى ماندوو،

ميوانتە پياويك

ھەمىشە لە بە يانیه كاندا بۆنت دەكات،

ھەمىشە لە بە يانیه كاندا بەسەر بەختى تۆا ھەل ئەكاو

ژورەكەى پر دەبى لەھەناسەكانى تۆ،

بۆنى تەنھايى تۆ باليفى عومرى ئەتەنى ..

ھەر لە بە يانيدا دەنگيى غەريب پيى ئەلى:

(شەھیدە ئەو ژنەى بەنھيىنى عەشق ئەكاو

بەھيمنى گۆرانىە حەرامەكان

ئەباتە ژير ليفەى خەيالە ئاوييەكانى خويەو ھ)

شەھیدە ئەو ژنەى

وهرهبا ئىحاىى گۆرانىيەكى تەنيا بدۆزىينەو
نەبچىتەو سەر نەزمىيى گۆرانى ژيان و
نەبچىتەو سەر تۆنى گۆرانى مردن ..
نا ... نەيھىشت

گويم لەخویندەو ئەو شىعرەبىت
كە لەبەيانىيەكە تەپ بەبىدەنگىتا
بۆ كەنارىيە شەرمەكانى جەستەت ئەخویندەو،
وەك دەرويشىكى بەجەزبەزرگت لەسىنەى تەنھایت ئەداو
بەدەم ئىحاى بەختتەو دەتگوت:

(واى دلى من

چەند بى رەحمانە شكاي !!)

ئەليزا لەدرەنگ ھاتنم ببورە

بمبورو لەوہى نەمتوانى بۆ شەويكىش

لەگەلت بىمە كۆلان و

ئەوكاتانەى رىگاكانت لى ون دەبى و

بەدەم ژماردنى ئەستىرە تارىكەكانى عومرتەو

كە وشە تاكەو تاكەكانى بىرەوهرىت لى جى دەمىنى،

ئەو كاتانەى وەك پەرييەكى چكۆلەى پىپەتى يال ئالوزكاو

بانگم دەكەى:

نا..... ئاراگون..... گيان.... نا

تکاييه بەدەم ئەو ھەموو تەنھاييەو ونم مەكەو

ژيان پىي و تەم كانىلەيەكى شەرمەن
دەم و چاومى بەعەورەتى خوى تەپرکرد،
نەيھىشت گلاسەكانى بەختم
لەھەنگوينى پويەتەكانى تۆ فرکەم ..
ببورە چىمەنىكى سەرخۆش،
دوگمە سەوزەكانى سىنەى بۆ کردمەو
وەك منالىكى پۆشتە
مەمكى لەزارما راگرت و
خەوى لىخستم،
مەست بووم ئەليزا
مەست .. مەست ... مەست
مەستىيەك كە نەيھىشت
گويم لەخرنگە خرنكى بازنگى زەندى دلى تۆ و
گويم لەھارەکردنى گۆزە شكاوہكانى ئىحساس و
گويم لەگۆرانىيە تىرۆرکراوہكانى نەزەرت و ..
نا نەيھىشت
وەك خوینەرىكى زىتەلە ياداشتى ئەو پۆژانە ھەلبەدەمەو
كە بانگت دەکردم
ئا ررررااگۆوۆوۆوون
ھەمىشە ژيان
گۆرانىيەك ئەلى و مردنىش گۆرانىيەكى تر

بە دەم ئەو ھەموو تارىکىيەى دلتەوہ دامگىرسىنہ!!
 دەنگ دى ... دەنگ دى....
 دەنگ دى
 ئاراگۆن ھەمىشە درەنگ دەگات
 نامپەرژى پەنجەرەكەى بۆ بکەمەوہ،
 ناتوانم بە ماچىك لەو پەرى تەنھایمەوہ
 پرووتى كەمەوہ...
 وەك شازادەىەكى ماندوو
 بىھىنمە عەرشى مین رىژکراوى جەستەمەوہ!
 نامپەرژى
 ئەو وەختەى كەئەو دى
 من كراسە دپاوەكەى يوسف پىنەئەكەمەوہ
 بىر لەوہئەكەمەوہ
 لەم تەنگەبەرايى عومرا
 تەنھایى تپۆيىيەيان مردن ..
 من كراسە دپاوەكەى يوسف پىنەئەكەمەوہو
 تەسكىنم بەبۆنى وونبونی خۆم دى
 نامپەرژى پەنجەرەكەى بۆ بکەمەوہ
 من كتيبى بىدەنگىەكانى فەرەيدون پراڤە ئەكەمەوہو
 بەفپىنەكانى پەروانەدا دىمەخوار ..
 خەو بە ئىوارەىەكەوہ ئەبىنم،

پىاوئىكى تىايە پىر كتيب،
 باخچەىەكى ھەيە لىوان لەچۆلەكەى سىپى
 دوندىك لەبەفرى قەترانى ..
 ئاراگۆن ببورە تۆ درەنگ گەشتى ..
 ببورە ئاراگۆن گيان ھىچ نەماوہ،
 نە شىعر،
 نە جوانى،
 نە ئەلىزا!!
 ھا ئەمە ئەلقەى دەنگىرانى تەنبايى و
 ئەمەش پروسورىيەكەى خۆم و بىدەنگى ...
 دەنگ دى
 دەنگ دى دەنگ دى....
 وای ئاراگۆن
 چەند درەنگ ھاتى،
 من بۆنى تەنھايى خۆم كوشتى و
 تا دوا تىنۆك بەدىار ھىكەتەكانى مەرگى خۆمەوہ پڙام،
 پڙام و دەنگىك نەبوو كۆم كاتەوہ،
 پڙام و وەك باجى ونبونى خۆم بدەم
 ھاوارم ئەكرد:
 ئاراگۆن
 چ ھىكەتەى لەتەنھايى من كۆ ئەكەيتەوہ بۆ خۆت،

ئاراگۆنى من ھەمىشە درەنگ ئەگات،

ئەوكاتانەى من وەك شەمشە كۆپرەيەكى ياخى

ئاوازى شەوہ دوورەكان ئەنوسمەوہو

وہك حىكايەت خوانىكى پير

سەربوردە ژەھراويەكانى سەرم،

بۇ دۆستىك كە نازانم ھەيەيان نا

دەگپرمەوہ..

وہك چۆلەكەيەكى كەنەفتە مېژووى ئەو ھىلانانە ئارشىيف

ئەكەمەوہ

كە لەببىھودەيى دەستىكا با بردنى ..

وہك ژنىكى دۇراو بەژيان

ويلى كليليكم قفلە ژەنگاويەكانى بىدەنگمى پى بكەمەوہ،

ئەگەرەمەوہ سەر لاپەرەيەك فيرم بكات :

بەم ھەمووہ تاريكيەوہ جوانە ژيان،

بەختەوہرە ئەو ژنەى لەقۇزاخەى خەونىكى خۆلەمىشى دا

ھوكمى باخچەيەك ئەكات لەپەموو ..

بەختەوہرە ئەو ژنەى

لەسەر بەرمالى ھەتاو

تەحياتى پروناكى ناخوينى و

تەنھا لەشەودا تاريكى ناچنىتەوہ..

بپروا ناكات بەپياويك

ميراتى چ مردنىك لەچاوەروانى تۆ ئەچنمەوہ بۇ خۆم !!

چەند جوانە عەزابى خۆم بۇ خۆم و

چەند جوانە عەزابى خۆت بۇ خۆت !!

ئەوكاتانەى وەك ھەورپكى پىر لەخۆما ئەباريم و

چەشنى جەلادىكى خيزن

ئەوہى دەمدايە بەر رپژنەى گولە جەحيليم بوو !!

وہك ژنىكى بى مەعريفەت

خەجالەتى خۆم ئەيگرتم و

سەرم بەدرەنگ گەرەنەوہى تۆ

بەردەدايەوہ باوہشى پشكۆكەكانى خۆم،

نا ئاراگۆن گيان نا

جەنگى من گەورە ترپوو لەجەنگى ئاشى با ..

چاوەروانىم لەچاوەروانى دۆنكىشۆت سەخت تر بوو،

تا گەيشتنەوہو بەميرنشينەكانى دولسينا ..

ئاراگۆن من سەرى جوانيم

بەتەلەزمى بى مروەتيەكانى تۆ شكا و

حەوسەلەى شيعرم لەئىنجانەى سەفەرە ھەمىشەيەكانى تۆدا پزئا .

وہك مرواريەكى تەنيا

لەچاوەروانى ھىچ كەنارىكدا نەدۆزرامەوہ...

دەنگ دى دەنگ دى ...

دەنگ دى ...

وەك مايل بەماچىك
 مەست بەتەنھا شەويكى پى ئەلى،
 گرەنتى بى
 تا دواھەمىن پەردەى ئەم بەدبەختىھى تۆ،
 تا كوژاندنەوھى دواھەمىن پشكۆكانى ئارەزوت،
 تا پىربوون لەسەقەرەكانتا ئەمىنمەوھو
 بەم ھەموو عەزابەوھ بۆنت دەكەم ..
 بېروا ناكات بەو پىاوھى بەشەرمى پىغەمبەرىكى ترسنۆكەوھ
 ژانتاكەى پىر دەكات لەنارىچ و
 بىستون ئەخاتەوھ سەرشان
 قولىنگەكەى فېرېدەداتە دەريا،
 نىگای وەك چاوى كووختى ھەل ئەكا:
 ئەى يار تكايە دلۆپى بۆنى خۆت
 من پچوع بوومەتەوھ،
 لەيەكەمىن سەرجىم
 لەگەل خەنجەر،
 حاشام لەيەكەمىن وەچەم لەتوخى خوین !!
 پچوع بووم
 لەتەنھايى خۆم ...
 پچوع بووم لەمەودا مین جارپىيەكانى دوورى تۆ،
 پچوع بوومەوھ

لەو شىعرانەى لەسەر خودەى جەنگەكان ئەمنووسى و
 فېرېم دەدايە كوخی بېھودەى كەلەكانەوھ...
 تۆرەبووم لەو پۆژانەى
 كرىشمەى ئەگرىجەتۆزگرتووەكانى تۆم
 سپاردە شانە شكاوہكانى ونبوون ..
 بووم بەژەنەپالى وەرزه مەستەكانى سولتان و
 جوامىرى خۆم فېرېدايە لىستەكانى گەورەبىيەوھ،
 مەلەفېكم بۆ شەھامەتى خۆم كردەوھ،
 نا ئەى يار
 لەپەنجەرەكانى تۆ وەنەبى
 ئىنجانە شكاوہكانى ئەم عىشقەم بۆ ناگىرى
 ناتوانم دلدارى لەگەل لاو لاوھ بى بۆنەكانى ژياندا بكەم....
 ئەگەرەمەوھ سەر كتېبىك فېرم بكات
 چۆن باوھشم پىركەم لەپشكۆ و
 لەنىشتمانى نىرگزا نامە بۆ ھەتاو بنووسم .
 مېرئەد بېمەوھ
 لەدانىشتنم بەدىار وەرزيكەوھ
 لەجىياتى مینا و گولەباخ
 گىرفانەكانى پىر لەتاعونى فىراق ...
 نا ئاراگۆن ... گيان ... نا
 درەنگە بۆ گىرپانەوھى ئەم ھەموو تارىكىيەو

نووسینه‌وه‌وی مانقیستی ئەم ئیوارە‌پەش داگیرساوه،
بم بەخشە نام پەرژێ پەنجەرە‌کەت بۆ بکە‌مه‌وه،
بم‌ب‌ووره ناتوانم مه‌ستت که‌م له‌بۆنی شه‌ویکما
دات پۆشم به‌عیشو‌ه‌ی شیعریکم،
وه‌ک ئە‌وه‌ی تاقه‌تم له‌ده‌ستپیکردنه‌وه‌ی ئە‌م جه‌نگه‌ چووبی
کراسه‌ د‌راوه‌که‌ی یوسف هه‌لئه‌گرمه‌وه‌و
وه‌ک شیتتیک‌ی زۆرزان
مانقیستی قسه‌که‌ی ئاراگۆن ئە‌نوسمه‌وه‌و
سه‌رم ئە‌ده‌مه‌ ده‌ست به‌یانیه‌ تاکه‌و تاکه‌کان ..
شه‌هیده‌ ئە‌و ژنه‌ی هه‌میشه‌ به‌نه‌ینی عه‌شق ئە‌کاو
به‌هیمنی گۆرانیه‌ حه‌رامه‌کان ئە‌باته‌ ژیر لیقه‌ی
خه‌یاله‌ ناوییه‌کانی خۆیه‌وه
شه‌هیدیک له‌هه‌تاو گه‌رمتر ..!!

(حیکایه تی شه ویکی تر ...)

له چاوه پروانی دلم وهك هاتنی شه ویكدا بیټ

خه ریکه تاریك دادیټ

وای خودایه نهم هه مووه مه حشهره چی بوون

هه لتوقینه پروانینه مه وه ؟

قورس له بهر دلم نه که وی ژیان،

هه ست ده که م به شی نه وه م پیوه نه ماوه که بمرم !!

نا .. به شی نه وه م پیوه نه ماوه

خشته ی خه یالی زه پنه قوته یه که لیک بده مه وه و

ته ربیم به شلپ و هوپی بیده نگی گوله باخیک،

نه ی باخچه مرد ژنیک له بیده نگی ناودا،

که وته خواری نه ستیره یه که له بیده نگی ناسماندا،

له تر ده دات

تاقانه بیره وه ری ژیر پیستی هه ستیکم

نه و پوژی که ته نها ناگری گه په لاوژیه که داده گیرسینی ..

نیستا که نه زانم

چهند فه ریکه یه ژیان

له غه رغه ری چ جوانیه کایه مردن.

نیستا که نه زانم نه متوانی غه ربی گولیک بگیرمه وه به زمانی ناو،

به دیار قلیشینی خو مه

پازیکی تر بگیرمه وه

له شه وی ته پترین تاریکیه کا،

لهش پیسی ئەم ھەموو عەزابە

بەئاوی چ خەیاڵیکی مەست دەردەکریت ؟

چەند جوانە و سڵی ئینجانە بەھەتاو،

چەند جوانە و سڵی باخچە بەباران،

چەند جوانە کەوتنە خوارەوی ئەستێرەییکی ترو

فەڕین لەئاسمانیکی ترا ..

چەند خۆشە ھێنانی شەریعەتیکی تازەتر بۆ ژیان و

گەرانەوہی کەسیکی تر کە

(بەدرەخت و ئاو و ئاگرەوہ متوربەم کات)¹

فیرم بکات چۆناھی لەدلی ساردی ئەم زەمھەریرەدا

مۆمیکی تازەتر ھەلبیکەمەوہو

قاچی ئەستێرەییکی تر بگرم و

ھەلۆیستەلەکرانەوہی گۆلیکی ترا بکەم،

واقەواقی چەمیك بمباتەوہسەر پۆژەسەوزەکانی ژنیك

کەوای دەزانی

(دنیا بریتییەلەدەرك پیکردنی نھینی ژیانى بۆقیك)¹

نا ... دنیا بریتییە لە گۆرانیک کە ھەمیشە نامۆیە بەگەروی تو!

نا دنیا بریتییە لەدەقیك کە من

ھەرگیز ناتوانم بینووسم و

ئەو ھەرگیز ناتوانی بیخوینیتەوہ!!

ئاخر ھەندی جار خویندەوہی دەقیك لەخویندەوہی دنیا گەورەتر

ئێستا کە ئەزانم

چەند گوناھ کە نووسیت

شەو بەو ھەموو تاریکیەوہدانە چلەکینیت،

بەیانى ئاگادار نەکەیتەوہ کە ئەگەر

قسەییکی تازەتر نەکات ئەمریت ..

تۆ بۆ ناروانیتە ژیان

کە ھەر ئەلی سیبەری پیاویکی بۆشناخە

ئەو کاتانەى بەناو تاریکیا پرا ئەکاو

کلاوہکەى پرا ئەبى لەنەسیمی شەو،

چەند لەبیدەنگی ژنیك دەچییت

کە لەسەر دۆزینی منالەکەیدا

بیر لەتەنھایی خوا ئەکاتەوہو بانگ ئەکات

قیامەت... قیامەت....

ئەستێرەییکی چەندە شپرزەییە زەوی

دنیاى ئەم سەرە چکۆلە چەند گەورەییە!

ناشوبى ئەم مەنگ بوونەوہیە

ھەلساندنی چەند نەزەری نووستوہ

لەچاویکی بی ئاگادا ..

حیکمەتی تەنھایی گەلا

دەگەریتەوہ سەر مەوسمی بی پراحمی چ وەرزیك؟

میژووی برین لەکوئی خەنجەرا ئەوہستی و

دنيا له كه وتنه خواره ی سیویکا بوو به دوو له ته وه،

دلې من له گه پړانه وه ی دهنګیكا،

پارچه پارچه بوو ؟!

له تیک هه لگره و هك جانه كه ی كه یكاوس

به ختی بیژنه ی پی لیک بدهر وه ..

له تیک هه لگره نه یینی دهریاکانی پی بخوینهر وه،

له تیک هه لگره و موعجیزه ی کتوبه کانی پی به تال بکهر وه،

له تیک هه لگره و پیی بچوره وه سهر ته ریکه تی هه لوه رینی نیرگز،

له تیک هه لگره و بیگره خه ویکی له په لویو که وتووی په پوله یه کی

تازه بالق،

هیله که به هارانه ی چوله که یه کی پی بشکینه له هیلانه یه کی چولا،

له تیک هه لگره و بزانه بو که نه ورهس ده فری

بیر له تیکدانی نه خشه ی جوگرافیای لم و که نار ده کاته وه !!

له تیک هه لگره و بزانه بو دم چاوی هیتلر

له حه شرو نه شری دوو ناوینه دا ده که ویتته خوار ..

له تیک هه لگره و نیوچاوانی ته پکه گوله به روزه یه کی پی بخوینهر وه

وه ختی که له خودا حافیزی هه تاویکی بی مروه تدا به لادادیت،

دلې گه لایه کی پی بخوینهر وه

وه ختی که له که نده لانی بیرچوونه وه ی دره ختی که دا ره ق هه لدیت،

له تیک هه لگره و

خه می دلویه ناویکی پی لیک بدهر وه

نه بی!

دووباره تاریک دادی دلّم،

نه مه سهره تای حیکایه تیکه که به تاریکی ده ستپیده کات،

توش نه ی وهرزیک له بیده نگی من

چاوت بخهره وه سهر یه که دوو داره که ی دارام بو بینه،

چاوت بخهره وه سهر یه که و

له ده خیله ی سموراندای گویزی زل زلم بو بدزه ..

چاوت بخهره وه سهر یه که و

مام ورچم له سهر هه ردوو قاچ بو بوه ستینه،

وه که حه کیمیکی په ی به حه قیقته ت به رده،

له دره ختی مه عریفه تت سی سیوم بو به ردهر وه ..

سیویک له ماچ

به داخه وه تامی نه م سیوه یان نازانم !

سیویک له حه قیقته ت،

هه میشه له ژیر زه مبیله ی بیده نگیه گه وره کاندای گه نیوه !!

سیویک له گومان،

هه میشه کرمی یه قینیک تی داوه،

نا نازاد،

سیوی دیم ناوی ..

به سه به سه

هیچ سیویکم بو به ردهر وه ..

که دهریا یه به نه فره تی نه کاو
 چالیکی چکوله باو هشی بو نه کاته وه،
 له تیگ هه لگره و ردینی پیاویکی له بهرا تراش که
 که نازانی وهرزی گه پانه وه یوسف
 له خه ونی چ پیره نیوار هیه کی ته نیا دایه،
 له تیگ هه لگره و کوماره کی نه فلاتوونی پی ته فرو تونا که،
 خه نجره که ی عه لی پییکه به دوو له ته وه،
 غه رقی که له فه لسه فه ی پییکه که ی خیام داو
 مهستی که له سه مای سو فیانه ی مه ولانا،
 له هر شوین مه راسیمی نه وه هه مووه له ته شکاوت دی دلی من
 له وییه،
 له وییه دلیک به وه هه مووه جوانیه وه شکاو
 له تاقی گه وره ی نه وه هه موو جهنگه دا که وته خوار،
 جهنگی نه وه هه تاوه دروزنانه ی نه گه پانه وه مالی سیبهر،
 جهنگی نه وه تریفه مونا فیکانه ی له گیرفانه کانی شه ودا خو یان
 کوشت،
 جهنگی نه وه گوله وهریوانه ی که وتیان
 با بمرین له باخچه کانی کیسرا داو نه گه پریینه وه مالی باخچه،
 جهنگی نه وه فه لسه فه کویرانه ی به شه له شهل
 له مالی شهرمه زارییه وه،
 پملی له گوکه وتنی باران و

ره قبوونه وه ی مانگیان لی ده داو
 نه گه رانه وه خانه ی هزر،
 جهنگی نه وه په یامنی ره نیفلیجانه ی نه یانتوانی
 هه والی مهرگی کوت و پری هه نارو
 ته عه دای بیره وه ری له خو یی و
 خه جاله تی جوگه له له که نارو
 بی حه وسه له یی مناره له کوتر،
 جی مانی نه وه هه مووه که له سه ره
 له ناوی نه کاندای بنو سنه وه،
 نه یان توانی راپورتیک بو خو کوشتنی قه له م و
 مارشیک بو چله ی ماته مینی وتن
 له تابو ته زه رده کانی بیده نگیدا بلین،
 نا .. باوهرمه که به ژنی که پیته ده لیت:
 (باوهر بینن به سه ره تای وهرزی سارد)⁽²⁾
 نا ... پروا بکه به ژنی که له سه ره تای حیکایه تیکی شیرزه دا که پیته
 ده لی:
 (باوهر بینن به سه ره تای سپیده یه که به تاریکی ده ستییده کات)
 به یانیه کیان پوحم
 له ده می کانیه که وه پزاو
 له چاوی گو میچکه یه کی بوگه نا فهوت بوو،
 له و پوژه وه ده مزانی

که بانگیان دهکرد:

(هه‌ی ده‌ریا

تۆش نه‌بیت ماسی ئیمه له‌قولایی پۆحیکی نووستوودایه)

شهریعه‌تیک فرسه‌تی پیاسه‌ی دوو په‌پوله نه‌کوژیت،

له‌راسته‌په‌وی باخچه‌یه‌کی تپۆکراودا ..

بیر له‌هه‌لپه‌روسکاندنێ گولیک نه‌کاته‌وه

له‌جوگه‌له‌یه‌کی مولحیدا!!

نه‌یه‌ته‌وه سه‌ر پێی کابانی

که گۆزه‌که‌ی پر ده‌کات له‌مانگه‌شه‌و

له‌و هه‌مووه ته‌نها‌یه‌ هه‌ل نه‌نوتی و

به‌و هه‌مووه خه‌یاله قلیشاوه‌وه

به‌بیره‌وه‌ری خو‌ی نه‌لی:

-ئه‌ژیم چونکه حیکایه‌تیکم ماوه،

هه‌میشه نه‌وانه نه‌بی بمه‌ن که حیکایه‌تیکیان نیه!!

شهریعه‌تی شاوره‌که‌ی له‌فاولئ به‌یانیه‌کی سه‌رخۆش دا

ده‌رنه‌هینی و

لیسته‌تیکێ دیکه له‌گوناه‌ی

بزنه‌که شیته‌که‌ی شیرزاد نه‌نووسیته‌وه

وه‌ک کفری زه‌مه‌نیکی دۆراو

(دوا هه‌ناره‌که‌ی به‌ختیار راغه‌نه‌کات)

ماتماتیکی نه‌زه‌ری نه‌و کچان فه‌رامۆش کات

جو‌ریکی دیکه له‌پروانین له‌منا پێ ده‌گری و

فیتنه‌یه‌کی تر له‌منا دوا گه‌راییی خو‌ی داده‌نییت،

فیتنه‌یه‌که ده‌مباته‌وه سه‌ر که‌له‌سه‌ری حوسین،

ده‌مباته‌وه سه‌ر قه‌تل و عامی که‌ربه‌لا.

ئه‌وه ده‌شتی که‌ربه‌لایه یان دلێ من!

ئه‌وه سه‌ری بپراوی حوسینه‌یان سه‌ری بپراوی خه‌ونی من،

ده‌مزای گه‌راییی ئه‌م فیتنه‌یه‌یه

کردنه‌وه‌ی هه‌زار ده‌رگایه له‌جه‌نگ،

دانیشتنی هه‌زار باخچه‌یه له‌ئه‌ژدیها،

ده‌مزانی قات و قبری وه‌رزیکێ دیکه‌یه له‌پیکه‌نین و

چه‌له‌مه‌شکینه‌ی شه‌ویکی تره له‌ببیه‌وده‌یی

ده‌مزانی گۆره‌و شاری نه‌و خه‌وانه‌یه که نه‌گه‌یشتونته سه‌ر

لی‌وی خه‌یال.

فه‌ره‌ود کردنی گۆرانیه‌که که نه‌گه‌شتۆته مالی وتن،

دوو‌باره تاریک دادی دل‌م،

قورس له‌سه‌رم نه‌که‌وی ژیان!

هه‌ست ده‌که‌م به‌شی ئه‌وه‌م پێوه نه‌ماوه که بمه‌رم ..

خودایه چه‌ند خو‌شه

گه‌پانه‌وه‌ی که‌سیکی ترو

هاتنه‌وه‌ی شه‌ریعه‌تیکێ تازه‌تر،

شه‌ریعه‌تیک نه‌و ماسیگره پیرانه شه‌رمه‌زار نه‌کات

که پر بوون ئەبَلقی حەرام.

شەریعەتی لەناشکوریەکانی ئەو مەیتەرە تەریکە ببوری که
دەیکووت:

(دنیای سۆزانیەکی پیرەو هەر شەو لەماچیکدا سەری خۆی
بەزەمەنیکی تر ئەسپییری)

سەریک پر لەئاشوب،

سەریک پر لەهەلاویڕانی براکان لەیەکتەر ..

سەریک مەست بەفەرکردنی پیکەکانی خوی لەجامی دلی یەکتەر،

سەریک حەلال بەخەوتن لەپیخەفی ئەو هەموو نامورادیا،

خودایە چەند خۆشە گەرانەو هی کەسیکی تر

هاتنەو هی شەریعەتیکی تازەتر،

تەقینم وەک دەنکە قەزوانی لەدەمی زەمەنیکی تراد،

سەمام وەک دەواریکی شەر

لەجەزبە ی بارەشیکی ترا،

فرینم لەئاسمانیکی بەرین تر

سەرخەوم لەکووشی شەویکی ترا،

ئاسمانیک..... لەبیرکردنەو!!

شەریعەتی..... لەشیعر!!

سەرخەویک..... لەئارامی و!!

هاتنەو هی کەسیکی تر..... لە.....!!؟

3+1 دیریکی فروغی فروغ زاده، هەر و هە گەرانەو هی کەسیکی تر کە
بەدرەخت و ئاو و ناگرەو مەتوربەم کات هەر هی ئەو ئەزیزەیه.
2- هەلویستەیه لەدیرە شیعریکی خاتوو کەژال ئەحمەد لەدەقی بچوکی
حەیف گەرەبوو..

2003/10/20

به يدهبا ،

ئه گهر دلۆپيک له پرووناکی دنياو

تنۆکيک له حیکمهتی ژيان دا ماوه تهوه پيم ببه خشه ،

فيرم که بهم سه ولى شيته وهو

لهم به له مه کوناو ده ربووهی ته نهايمه وه

ئه م به حری خوينه بپرم و

هه لکورمانی ماسيه کی عازهب له که له بهی حوتیکدا ته ريقم نه کاته وه ،

به يدهبا ... به يدهبا

له قودسيه تی عه قیده یه کی ئيفليج خلیسکاو م و

له بيحورمه تی شه ويکی تووش هاتومه وهو ،

ماتلی کۆکردنه وهی دۆسيه یی خۆکوشتنی که ناریه کم له شه وی

نا ته بای فرينکدا ،

چهند ئه ترسم ، ئه ممه دوا ونبوون و دوا گه مه بی له کایه یه کدا

که من له نه زه له وه به دۆرانه کانیه وه متوربه کراوم ،

ده خيله به يدهبا ،

له سه ر مافووره ته لڅه کانی حه قيقه تت

داخوازم که بۆ کوپه زۆله کانی حیکمه تت و

له ناو ريشمه سورمه یه کانی روانینتا بم خه وينه ،

فيرم بکه قه تره قه تره له بيدهنگی ده ریا وردبیمه وهو

چرکه چرکه له ساتی ره قبوونه وهی ما که ويکدا هه لکورميم ،

کوشتهی قاسیدیکی تر...

بۆ به هه شت و جهه ندمه کانی شه هید که و لۆسی هاوسه رم پيشکه شه

گەر شهوئیک

گەر شهوئیک ئەستێره نووستوه کانی سینەم خەبەر نەکهیتەوهو

مروارییهکانی گلینەم هەلنەگری و

لەدۆپەیی ماچیکا نەزانیت

هەمیشە باران لەتەنهایی منەوه پڕی ئەکا نەوهک لەچاوانی ئاسمان،

گەر لەگەڵما یەکه مین سەرخواوی ئەم پەشیمانیه نەشکینیت و

دەست نوێژت بەتریفە نەگریت و

دوا تەواف و دوا پرجووت

لەسەر پارلیمی نیڕگز دانەبەسیت،

چەند ئەترسم،

پۆستالەکهی ئەتاتورك ماچ بکهەم و بلییم :

-باوکه

خۆزییا لەنوتفەهی شەیتان بووبام نەبا لەتۆ،

خۆزییا لەدۆپیک تاریکیهوه دەتکام و

لەپشتی جانەوهریکهوه دەپژام نەک پشتی تۆ !!

ببینە باوکه،

چەند لەدەنکە شاتووی پلێشاوهی ژێر پۆستالەکهی تۆ و

چەند لەبەرچنەهی میوژە پزاوکهی مام زۆراب و

چەند لەنزولە تەریوهکانی ئەو ژنە ئەچم کە بانگی دەکردیت

-پیاوهکه رهش داگیرسانی ئەو هەموو یاسەمینەو

گەرم داهاونی ئەو هەموو نەعنا وهریوانه بتگری،

پروشه پروشه بم وهیینه

چەند ئەترسم لەساتی هەلوهرینی گەلایهکا نەوهریم و

لەشەوی تەلقینی ویژدانی سولتانیکدا

بۆنی باوکه و ئەتاتورك .. لەیهکتری جیا نەکه مەوه،

چەند ئەترسم جامانەکهی باوکه لەگلینەم وهربدهم و بلییم :

-گهورهه ئەتاتورك،

پۆستالەکهی ئەتاتورك ماچ بکهەم و بلییم :

-باوکه،

جامانەکهی باوکه لەگلینەم وهربدهم و بلییم :

-گهورهه ئەتاتورك،

دەینم بەگەردنت گەر شهوئیک

بەداوی تالیك لەئەگریجهی مەراقمهوهو

بەو هەمووه خەیاڵەپەرت پەرتکراوهی خۆتەوه

لەگەڵم نەیهیتە حەرەم و

تەرنەبی لەعیشووی نیگایهکم و،

یەکه مین سەرچیی ئەم نیگەرانیه و

یەکه مین تەوقەهی ئەم حەسرەتەم لەگەل نەکهی

گەر شهوئیک لەگەڵم نەیهیتە گەرەک و

شەرە مردن بەتەنیایی و

لەمسەر بۆ ئەوسەری کۆلان تەر نەیین لەنەسیمی باجینە،

مەراقیک .. دوان ... سیان ..

تۆ ھەرگیز ناتوانی پەنجەرەيەك بکەیتەوہو
 پروانیت بەسەر بیدەنگی ئیوارەيەکداو،
 ھەلۆستە لەئاوابوونی ھەتاویکی سەرشیت دا بکەیت ..
 نا ... ھەرگیز ناتوانی
 دەفتەری ئیملاي پەپولەيەك بخوینیتەوہو
 ئیعرابی کۆتریك بۆ قەفەس لەیاداشتی سپیدەيەکا بنووسی ..
 تەربییەت بەحەسرەتی میرولەيەك
 لەخشەي بی باکی کابانیکی جرین دا ..
 پیاوہکە
 ژیان بتگری
 کە ھەمیشە لەو دیووی نەعرەتەکانی تۆوہ پەنگە بخەملى،
 پیاوہکە
 خۆزییا لەئیبیلیس جوتبام نەوہک لەتۆ،
 خۆزییا بتکابامایە سەر پانی مردنیك و
 بەجنیوی پەتی سەگیک و سلّم دەربکردبایەو
 لەپشکو حەلم بگرتبایە نەوہک لەتۆ ..
 ببینە باوکه چۆناھی
 لەنیوان کەللەسەری تۆو ھیتلەردا
 وەك لیمۆيەکی گوشراو بەپەنجەي پاراپیەکی قولّ تا دیت
 دەپوکیمەوہ،
 ببینە باوکه چۆناھی لەنیوان خورەخورەي دەنگی تۆو ئەتاتورکدا

تا دیت چکۆلەترو،
 تا دیت غەمگین ترو،
 تا دیت تەنیاتر دەبمەوہ ..
 باوکه ببینە چۆناھی،
 کۆتریك لەسەر شانی گومەزیک ھەلەدەنیشیت،
 حەزەدەكەم لەسەر شانت
 ھەلبکورمیم و ناتوانم،
 چۆناھی چۆلەكە
 دادەوہریتە سەر دەخلی جوتیاریکی ناشی،
 حەزەدەكەم داوہرەمە سەر بیرەوہری شەویكت و ناتوانم !!
 ناتوانم،
 ھەم کەللەسەری تۆ ھیتلەر،
 ھەم خورەي دەنگی تۆ ... دەنگی ئەتاتورك،
 ھەم قەفی پشتوینەكەي تۆ و .. ھەم پیچی عەمامەكەي مەعاوییە،
 لەیەكتری جیابكەمەوہ!!
 ببینە باوکه،
 چەند ناشیم،
 چەندە دەبەنگانە خەنجەرەكەي حەرەمە لەھەلەدەگرم و
 وا دەزانم ئەوہكەي برا شەھیدەكەمە،
 براكەم بەر لەوہی کەللەسەری خۆي لەتاقی دیوہخانەکانی
 ئەفراسیابدا ھەلبواسی و

دەستەم ھەيە لە پەراڤاندنى يەكەمىن دۆپە شەھوھتى
 جەنگ لە خويىن و،
 دەستەم ھەيە لە ئەنفالى پيىكەين و
 لە ئەنفالى موحيبەت و
 لە قاقرى سەدان وەرزى گول گولپين و
 لە خنكانى يەكەمىن ئىنجانەى مەرحەمەت
 لە دوا تاقى ئاوينە بەندى لىبوردين،
 دەستەم ھەيە لە سوتانى
 يەكەمىن كتيبي نيو رەفەكەى حامورابى و
 ھەروھا دەستەم ھەيە لە بى بن كردنى يەكەمىن ھەتاو و
 لە دامىنى ئىوارە يەكەى بى غىرەتدا،
 لە كوشتنى يەكەمىن خوشكدا كەتويت
 (براكەم شەھيد بوو نە پىپەرژا بىم كوژى)
 ھەرچەندە ئەشى زانى،
 شەھيد بوون
 يانى ھەل فراندنى كوئريك
 لە گويسە بانەى چۆلترين ھەوشدا،
 يانى دار ھەل دان بۆ شەمشەمە كوئيرە يەك كە ھەرگىز نا يە تەخوار !!
 يانى تەقە كردن لە عەمامەكەى (مەھوى) گەرەو،
 يانى دزىنى گەنجىنە زەخمەكانى (قارون)
 بە تالان بردنى چروسكەى خەونى وەريوو و

بەر لەوھى كراسە دراوھەكەى وەك شاھىدى كورپىكى جەربەزە
 بنيريتەوھ بۆ داىكم
 لەسەر پاشماوھى پەرى كوئترە سىپىھەكان
 بە خويىنى ريشوئە تەرەكان نوسىبووى:
 ئەزانى خوشكى،
 شەرەفى شەھيد بوون
 يانى ھەل پروسكاندى ناز نازە غەرىبەكانى ماچ و
 يانى تكاندى كچىنى مانگ،
 يانى بى حورمەتى كردن بە نەسىمى باخچەو
 يانى تىكدانى پىرەوى شەنەبا،
 شەھادەت،
 واتاى لىك جودا نە كردنەوھى باكورى تەنھايى و باشورى شىت
 بوون،
 دابەش بوونە بەسەر كۆلكەى ھاوبەشى خىانەتداو
 بردنەوھى كەلەسەرىكى زللتەر بۆ سولتان !
 دەرھىنانى ھەردوو گلىنەى شەوىكى ئارامترە بۆ ھەللاج و
 داوھلىنى خەندەى سىگارى منالىكى شەرمنوئە
 بۆ مەزەى مېزىكى پاراوەتر ..
 شەرمەندەنىم،
 دەستەم ھەيە لە كوشتنى يەكەمىن وەنەوزو
 دەستەم ھەيە لە داوھرىنى يەكەمىن ھەنارى پيىكەوھەبوون و

ژانم بهوه چهی مردنیك گرتبوو له نوتفه ی چهقو،
 مه مکی خوّم له زاری ئه و هه موو پشکوږیاو،
 چاوی خوّم له سهیرکردنی ئه و هه موو په یکه رانا له خوین،
 وای لام دایه سهر چه ند پرهزی جه راعت و
 بیشکه ی چه ند عه زابی نوستووم
 به شریخه ی برژانگ پاژهنه،
 که چی واخه ریکه،
 مه رگی په پوله یه که له لیواری شینی شه معیکداو
 ره قبوونه وه ی ئاسکیک له دلّی ساردی به ندو لیکداو
 تهرمی بی واده ی مینایه که له لیواری جوگه له یه کداو
 هه لگه پانه وه ی لاو لویکی رهش داگیرساو له قیافه ی دیواریک و
 دهره یانی دهنوکی که ناریه که له په نجه ی منالیکی گروژداو،
 هه لگرتنه وه ی گلینه تاکه و تاکه کانی به بوویه که،
 له ده خیله ی یاده وه ری پاوچیه کی کالفام دا ئه مکوژی!!
 (براکه م شه هید بوو نه یپه رژا بم کوژی)
 مرادخانی و سه بیله که ی له خه ونی به تالی شه وی کداو
 له پرخه پرخی باوکیکی به غه زه ب حه واله بوودا نارده وه بو برا
 بچوکه که م،
 ئه و برایه ی هه ر له چرکه ی ترازانه وه دوو سه رو
 هه ر له چرکه ی ته ماشاوه چوار چاو و
 هه ر له چرکه ی داره داره وه چوار قاچ و

چه پکه چپکه گوریسی پرچی پناو و
 جریوه جریوه پیکه نینی ته کینراوی که نیزه کانی
 (هارونه ره شید) ..
 یانی شه و کوتی کردن له عه وره تی سنه و بهر ..
 یانی تی کدانی نه خشه ی ماتماتیکانه ی ئه ندازیاره بچکوله که،
 یانی به درو خستنه وه ی مام خدر
 له پیناسه ی کویره په زیکی ئیفلیج دا ..
 (براکه م شه هید بوو نه یپه رژا بم کوژی)
 هه رچه نده من هاوارمه کرد
 که هه میشه مردن و ژیان
 دوو گه مه ی هه ره دوپراوی خودان !!!
 (براکه م شه هید بوو نه یپه رژا بم کوژی)
 خوژییا ده یکو شتم و نه ده بوومه به نده واری ئه م هه موو حه سره ته،
 نه ده بوومه ره میده ی جریپی ئه م هه موو نائومی دیه
 تای ئه م هه موو نیگه رانیه نه یده گرتم،
 له ژیر لیژمه ی ئه م هه موو بارانی حه سادته و،
 به دلّوپه ی ئه م شو رته هه ل نه ده کورمام،
 منیک که به سه ر قه تل و عامی خو ما هاتبووم،
 هه لکه و تووم له و هه موو تلی حه یسیه ته،
 له پیخه فی ئه و هه موو قاتله گه وره یه دا نووستوم،
 ژانم به توفلی قاچا خچیه زوله کان و

نەرمە مەقامى تاساۋى ئەۋ پىاۋە گەنم رەنگە بلىمەۋە،

كە لە ئىۋارە پايىزىكى زەردتر لە گۆناى دلىنبايم

لە چەرە دوكلەلى ترس و گوماندا ونم كرد ..

بەيدەبا ... بەيدەبا

من لەكويى ئەم قولايىيەدا دانىشتووم،

لەكويى ئەم بۆشايىيەدا بىر دەكەمەۋە؟

جەبىرەتە چى قەدەرىكى پەژموردەۋ

پەلى چى ئەھرىمەنىكى نازەنن

بۆ كرۆكى ئەم جەنگەلەۋ

بۆ نىۋ كۆشى ئەم ھەموو ئەفسەرە خىزلەى فرىداوم .

لەسەر كەلەپشكۆى ئەم ھەموو پارايىيە ستارى پىگرتووم ..

بەيدەبا

ئەم ھەموو خەنجەرە چى بوون لەمنا ھەلتوقىن و

ئەم ھەموو منە چى بووم

لەم تارمايىيانەدا چاۋم كردهۋە؟

ئەم ھەموو سىبەرە چى بوون

لەتەماشام ھەلزان و

ئەم ھەموو ساچمەيە چى بوون لەپىياسەى پىرەكۆتريكى ئارەزووما

ھەلسانەۋە ..

تەماشاكە بەيدەبا

ئەم شەۋە چۆن يارى بەتەنھايى و

ھەر لەچركەى لىكردنەۋەى يەكەمىن ھەناردا چوار دەست و

باۋكە دەيگوت :

برا شەھىدەكەت دەلى :

مانەۋەى ئەم كچە نەفرەتتە درزىكە بۆ ديۋارى كەرامەت و

خوينىكە بۆ تەۋىلى پىاۋەتى،

كتىبى تەمەنىك لەپەشىمانىمان پى ئەنۋوسى،

شەرابى شەرمەزارى ۋەرزىكمان لەفەتارت پى ئەنۋوشى،

براى بچكۆلەۋەك كورپى ئىۋارەيەك لەنەھامەت و

كوشتەى قەدەرىكى لنگەۋ قوچ

بەزمانىكى شكاۋ دەيگوت:

من ھەرگىز نايكوژم خوشكى

بۆنى بەرامەى پاش باران و

بۆنى رەشەپەيخانەى بن جۆگەلەى كچە قەيرەيەكى پۆشتەۋ

بۆنى گۆپكە قارچكىكى ھەلتوقىۋوى بن پەيزەى دەۋار نشىنى و

شەمامەى بىستانى لى دى.

بەيدەبا چەند ئەترسم،

بۆنى باۋكم و

بۆنى ئەتاتورك لەيەكتر جىيانەكەمەۋە،

چەند ئەترسم پۆترەتتە نيتشەۋ ...

سكىچى برا سەقەتەكەم لەيەك گلىنەدا كۆكەمەۋە،

بەيەك ئىحا جريۋەى ۋەريۋوى گۆرانىەكانى ھارپى قاتلەكەم

بەم عەقیدە تالان کراوە
 بەم نیگا فەرەود لەھەموو جوانیەوہ ببینم ..
 وای چەند ئەترسم
 ئەمە دوا ونبون و دواکایە بێ لەیاریەکدا،
 کە من بەدۆرانەکانیەوہ موتوربەکراوم ..
 چەند ئەترسم چاویلکە بزبۆوہکەى نەنکم
 لەفەشەلى دیتنما نەدۆزمەوہو،
 سەرم لەناشوبى ونبونیکدا،
 نەدەمە دەست حیکایەتى شەویکی ترو
 شمشالیکى تر لەبیرەوہرى ئەو ھەمووہ پەنگە پەریوہ لەئەدگارماو
 ئەو ھەموو خوینە پزراوہ لەلەپ ماو
 ئەو ھەموو قامچیە لەئیرادەماو،
 ئەو ھەموو پیکەنینە کوژراوہ لەلیوماو
 ئەو ھەموو وشە تیرۆرکراوہ لەکتیبى وتنم داو
 ئەو ھەموو نەزەرە نووستوہ لەچاوما نەژەنم ..
 ئەترسم کە نەتوانم
 سەرم لە ناشى باى ئەم جەنگە دەرہیئیم و
 لەئىستواى خەيالى ژيان
 بەدواى پەنگەکانى ئەو شیوہکارە یاخیدەدا بگەریم
 کە دەیگوت:
 (بەختەوہرە ئەو کەسەى کە خودا لەیەک پەنگاو،

ئەم تەنھاییە چۆن یاری بەتەمەن و
 ئەم تەمەنە چۆن یاری بەیەقین و
 ئەم یەقینە چۆن شەق لەوجودم ھەلئەدات ..
 بەیدەبا ..
 چەند حەزەدەکەم شتیك لەزمانى شەپۆلەوہ فییریم
 تا لەوہزیاتر دەنکەچەوى ئەم سرەوتنەم رانەمالی ..
 شتیك لەفەرھەنگى گفەبادا دەرځ کەم
 با لەوہ زیاتر تەعەدا لەبیدەنگى گەلاو
 لەبیرەوہرى ئەو ھەموو شەمەو
 لەسکوتى ئەو ھەموو فانوسەپیکراوانەى ئۆخزئم نەکات .
 ئاشنايم بەزمانى جەھەندمیک
 با لەو پەرى بیدالەدیەوہ دالەدم بات!
 منیک فیکرەى ئیوارەىەكى سەقەت بەچۆکیا هیئاوم و
 لەسەر نوکەپیی شەیتانیکی بودەلەدانیشتووم .
 وەك پشیلەىەك بەنۆرۆ ھەللەرزىوو
 وەك شابانوى سەر کورسیەك لەبەستەلەك دەم داچەقیوو!!
 تکایە بەیدەبا .
 ئەگەر دلۆپیک لەرووناكى دنیا ماوہتەوہ پیمى بەخشە،
 ئەگەر تنۆکیک لەحەقیقەت لەکاسەى ئەم کۆدیتا شکست ھاتوانەدا
 چاو دەکەیت،
 بیەلە بەم زاکیرە پروت کراوہو

گەردەلۆلیکی بی باک پیم ئەلی:

تف..

دەرژیمە سەر ڕدینی گەردەلۆلیک و

شەمالیک پیم ئەلی:

نەعلەتی

بەیدەبا ..

چەند حەزەدەم جیهانیك بخولقینم لەنەعلەت،

منالیکی تر بخەمەو لەتارمایی،

گرنگ نیە دەجال بیئت یان مەسیح،

ڕەخشەکی لەشەو بیئت یان لەتریفە،

قوماتی لەپشکۆیەیان نیڕگن،

بۆنی لەئیسپرتۆیەیان نەعنا،

من منالیکم ئەوئیت

شەو بەینیتە سەر ئەژنۆ و

ئاسمان لەبێدەنگی هەوری کدا زەخرەفەکات،

دوا ئایەتی پیغەمبەرەکان لەگومانیکا هەلباتەووە

دوا شەوی سۆزانیەك لەبەرئەتی مەریەمدا هەلبواسی و

جەنگی من و حیکایەتی ئەم ونبونە

قوماری ئەم فەتارەتە لەپیکیدا بخواتەووە..

گرنگ نیە ئەم حەملە لەتاریکی ئەگرم یان لەنوور،

گرنگ نیە شەیتان ئەخەمەو یان فریشتە..

مردن لەیەك ڕەنگا ئەبینی)

نەهامەتی گەورە ی من لەووە دی نەمتوانیوە

هەمیشە لەبالی پەپولە نازکی و

هەمیشە لەدالی دەمانچا ملولە ی باروت و

لەشریخە ی خەنجەرەکی باوکتا شەهامەت و

لەدوا وەسیەتی برا شەهیدەکەتا حەقیقەت و

لەمەودای یەك دیرا تو وەك درزی بو دیواری کەرامەت و

وەك خوینیك بو تەویلی پیاوہتی بتبینم ..

وای بەیدەبا،

چەند درەنگە لەزمانی ئاگرەوہ شتیك ببیسی و

چەند درەنگە بەو هەموو دەنگە لەگۆکەوتووە ی بێدەنگی کۆتریکا

شتیک لەحیکایەتی گمە بلێیتەوہ،

من هەمیشە پەنجەرەیک دەکەمەوہو پەنجەرەیکە ترم لی عاسی

دەبی،

دەرگایەك دەکەمەوہو و

دەرگایەکی ترم لی دیتەوہ سەرچۆک،

خەنجەریك لەزمانما ئەتوینمەوہو

خەنجەریکی دیکە لەرۆحما ئەپشکوی ..

حیکایەتی دەگاتە سەر لیوی وتنم و

حیکایەتیکی دیکە وجودم ئەکرۆژی،

لەپرچ شەمالیکی عەیاردا ڕائەکشیم و

من منالیکم ئهویت
فهزایه کی دیکه بنیته وه له دهنگ!
شهویکی تر بینیته زهله له..
چش بهیده بام،
با ئه م گه مهیه دواگه مهو،
با ئه م ونبوته دوا ونبون بی له کایه یه کدا
که من له ئه زه له وه به دۆرانه کانیه وه متور به کراوم!!؟

پایزی 2003

(سەرسامىيە دەھمىيەكانى ژنيكى تەنيا)

بۇ ھەموو ئەو ئىۋارانەى فرسەخىكىيان تيا نەماوہ بۇ ئارامبوونەوہ
 بۇ تۇ بەتايىبەت تۇ ئەى ئەو ژنە مەرگ پۇشەى لەودىوو
 دەرياکانەوہ دەخوازى پشووويەك بەى ..

ئەو بەگومانەوہ دىتتەخواری و
 ئەو بەبىزارىيەوہ تىم ئەروانى
 ئەو پۇژمىرىيە پايزىيەكەم ھەلدەداتەوہو
 ئەو لەشلەژانەوہ پىم ئەلى:

ئەى نەعلەت

تا تەلاریك بۇ ئۇخژن بوونەوہى
 ھەناسە دوورەكان ھەل نەچنى لىم نزيك مەبەرەوہ،
 تا دلى پەپولەيەكى پىر نەدەيتەوہ لىم مەروانە
 تا ئىۋارەباشى ئەو قەيرەكچانەنەسەنىتەوہ
 خەنجەر لەدوای خەنجەر بۇن بەخوینەوہ ئەكەن لىم مەروانە..
 تا سولحى نىۋان دوو منالى قەزەم و
 يەك نىشتمانى سەد پارچەو
 كوروزانەوہى دوو عاشق و
 شىت زادەو ژىر بىژى نەكەى،
 ئەو پىم دەلى:

ئاشت بەرەوہ لەگەل خۆت

من فېردەوسىترىن دەرگاكانى خۆمت بۇ ئەكەمەوہ،
 من ئەلىم:

(واتاى خولقاندنى گەرەترىن گەرەلاوژە)
 ئەو دەلى:

تا ئاشت نەبىتەوہ لەگەل پروانىنەكانت.

ئەو دەلى:

گوئي له قريشكهى ئەو تڧهنگانە مەگرە

كە ميژوويان دريژ كردهو

ئايندەيان بەهەناسەيەك پيكا.

تەعەدايان لەميينەتى ماكەوكانمان كرد،

گوئي لهگيڤهى ئەو كيبلانە مەگرە

كە جەستەى كيژۆلە شەرمنەكانى منيان قاشق قاش كرد،

ئازار ئازار نەزىڤى مردنيان لەبيوژنەكانمان بەردا،

گوئي لهخوتبەى ئەو پياو ماسوشيانە مەگرە،

كە لەپشت ميمبەرەكانى ئاسودەگيەو،

سەرخوش ئەبن بەشەهووتى ئەو ژنانەى

كە تريفەكانى خودا بەرپوخساريانەو ديارە،

شەوانە خويان دەخەنە باوەشى ئەو سۆزانيانەى

كە رۆژانە بەنەفرەتيان دەكەن و

خەنجەرەكانى مەحشەر بەرپوياندا هەلدەكيشن،

كەدەگەنەسەر بەرديكي ئيماندار

بيدەنگ دەلین:

(سلاوى خودامان لى بيت هەر خويمانين ئەهلى ئيمان)

ئەو پياو ئايدىابازانەى هەر رۆژە نيقابى ئەپوشن و

هەر رۆژە تەويلي درۆيەكى زلتر ماچ دەكەن،

درۆيەك گەورەتر لە مردن،

ئابيت بييت سيمنارى روييەتەكانى منەو،

من دەليم:

پروانيى راستەقينه كامەيه فيرم كە؟

ئەو دەلى:

نەخويندەنەوہى كتيبە خورافىەكانى جەهەندم

سەير نەكردنى درامايەكە كە دەتباتەو

باوہشەكانى ئەو دنياو

كزەباكانى سپيدە قانگ دەدا بەتاعونەكانى وەرین،

من دەليم:

(گوناهى من نيه زەمەن خوئى پى بەپيى بيپهودەيى ئەپوات)

ئەو دەلى:

ئابيناى باشترە لەوہى تەنہا قەسیدەكانى چاوہ پروانى بخوينيئەو،

تەنہا باق و بريقى ئەو ئەفلامانە چاو بکەيت

كە فرسەخيكي تيا نەماوہ بو ئارام بوونەو،

من دەليم

گوناهى من نيه چاوہ پروانى بەشەميراتى ئينسانە.

بريقەبريقى خەنجەر و

تا فەتافى مەرگ

زەرد هەلگەپرانى هەناسەو

بەنەفرەتکردنى مانگ،

بەهەمووماندا بەشراوہتەو..

واتای بیینایی کردنی ئەو دایکە شەوپۆشانە
 کە لەجەھەنەمەکانی بیھودەیدا ژیان،
 چاوەپروانی واتای خنکاندنی ئەو مینانە
 کە دۆستەکانیان چۆنەسەفەر
 لەودیوو گومەزەکانی مەنفاو
 باوەشیک مردنیان بۆ ناردنەو
 کەشکۆلی بیھوفا بیان لەدوو تووی فاکسیک و
 لەزینگە تەلەفونیکدا ئاودیوو کرد،
 من گووتم:
 (ئای ئەمەییە جەنەتی سەفەر)
 ئەو دەیگوت
 بیدەنگ بەژنە نەفرەتیە
 بەر لەوہی تۆ لەوپەری بیزارییەو پەشم کەیتەو،
 با من لەناو نەھلیستیەتی تۆدا بمرم،
 تۆ یەک کە ناتوانی،
 لە شەممەییەکی مندا مالیک بۆ کۆترە ئاوارەکان دروست کەیت،
 دلێ کوختیەکی شکست بەینیتەو سەرخۆ،
 لیم نزیك مەبەرەو
 تۆیەک جورئەتی ئەوەت نیە،
 لە یەکشەممەییەکی شەپرانیدا،
 ھەناسە ی نارنجۆکیک ئارام بەکەیتەو

ساختەچی تر لەژیان،
 درۆیەک جوان وەك ھەناسە ی سەدەفەکانی کەنار
 درۆیەک جوان وەك خەنینی ئاورنگ،
 درۆیەک مەستت تر لەپالدا ھەوہی دەنکە زیخیک بەدلی لاپالەو،
 من دەمگوت:
 (خەتای من نیە)
 ئەو ھەناسە ی ئەژدەدەکانم دادەچۆریتەو پۆحم
 ئەو ھەوہ شعوری باوانمە چیژ لەئەتککردنی ئارامیەکانم وەردەگری)
 ھەر ئەو ھەوہ وادەکات چاوەپروانی دوا مالی ئانارامی ھەموومان بی،
 ئەو دەلی:
 وەردەری ئەی ژنە سەرکەشەکە،
 بەپیلەقەکانت دەنکەتری ئەم چاوەپروانیە بپلیشینەرەو،
 من دەلیم:
 (ئامان چاوەپروانی جواتترین بەھانەییە بۆ ژیان)
 ئەو لەسەر پووبەری تاکەکەم دیتە خواری و
 زەرب بەسەر پۆژەکانی خۆیدا دینیت و
 بەحەسرەتەو دەلی:
 چاوەپروانی واتای لەسیدارەدانی ھەموو حەزی!
 چاوەپروانی واتای تەقەکردن لەمانگەشەوی ئاسودەگی،
 چاوەپروانی واتای ھەلکیشانی تیزترین شمشیر
 بەسەر شەونمی گولە پاتۆنیاکانی ئارەزوودا،

قەف قەف ئەنفال لەپاوەتا گەردنیا نالان،
 من هیچت پی نالیم ئەی ژنە بیباکەکه هیچ،
 تەنھا لەسیشەممەیهکی بی مروەتدا سمبولی سەوزبوونەو بەرەو
 دەست
 گولەژالەیهکی بی پەونەقی باخچە مەحزونەکانی هەلەبجە،
 لیڤە هەولێ ونبوونی من مەدە،
 حەیفە گەر گەمەیهک لەگەڵ ژاگانی ئەو مەهوو پەرچانا نەکە،
 حەیفە تروسکەهی هیوایهکت بۆ نەفەسی ئەو ئیوارە شکستانە پی
 نەبییت،
 بە مشارەکانی بیزاریت بیھودەدار میوہەکانی جەستەم بپریتەو..
 تکایە لەچوارشەممەدا،
 توخنی خەمە ئەبەدیەکانم مەکەو
 لەچوارشەممەدا هەولێ پرکردنەوہی فەرارگەکانت مەدە
 ئەو فەرارگانەهی هیچ زەمەنی پەری نەکردونەتەوہ،
 هیچ ئەندازیاریکی وریا خشتیکی لەلەپی خۆشبەختی بۆ
 دانەناون،
 هەول مەدە نەینیهەکانی ئەو بەر مردن بخوینیتەوہ،
 هەر چۆن هەول نادەی تەزووی ژیان بەو قەیرە کچانەدا
 ببەخشیتەوہ،
 کە تا هەنووکەش بەرووی هیچ ئاسودەگیەکا نەبزواون و
 هیچ تروسکەیهکی ئارام پیی نەگووتون

فەزایەکی دی بخولقیینی بۆ پرسیارا!
 تۆیەک جەسارەتی ئەو ت نییە
 لە دووشەممەیهکی شلەژاوا
 ئەو دووشەممەنی کە جەنگ پی بەپی پەرپەوی منالەکانمان دی،
 تەجرەبەهی شوپشگیڤرە پیرەکانمان دەدزی،
 لەبری پیاسەو سەمای بۆنکردنی جوانیهکان
 لاوہ بالق بووہکانمان
 دەباتە سەر کەوسەرەکانی خوین و
 خورپەخورپی مردن لەسەریان بەردەداتەوہ،
 ناتوانی ئەو دووشەممە مەلولانە ئاسودەکەیت،
 منالەکانمان بەریتەوہ سەر بەزەمە خۆشەکانی ماتانی و
 تەجرەبە بەیتە دەست حەکیمەکان،
 شەقاوی عیشق نیشانی ئەولوانە بەیتەوہ
 کە پۆژیک لەنیو چاوییان نەنوسرابوو ئاسودەبن،
 بقە ئەزیزم
 تۆ کە ناتوانی دەست بۆ هەنسکی سیشەمەیهک بەری،
 ئەستیرەیهکی تیا هەل نایە بۆ شەوہ بی کۆتاییەکان،
 ناوازیکی تیا نییە بۆ لاواندەوہی ئەو ژنە جەحیلانەهی
 کە لەسەقەرەکانی تەنیایدا یەک یەک قرچان،
 بالایان چنار چنار
 لەنیو پەلە هەورەکانی شیتبووندا دوا گەمەیان کرد،

تهنھا پيئنجشہ مہیہک،
 بهه ناسه پرووته کانی قهيس بلی:
 من دہ توانم
 نیوارہ تاساوه کانی له یلا
 له مہرہ زہ کانی تہ نیایتدا بژینمہ وه،
 من گوتم:
 ئاھ چ ساووزی بوونہ وهیہ که ئیرہ، ئه و کوتا ئاوری له
 حوزنه ئه به دیه کان دایه وه و،
 بیدهنگ بیدهنگ،
 قه له مہ که ممی شکاند،
 له سہر نیوچاوانم نووسی:
 له هہینیدا خوت بکوژہ،
 خوت بکوژہ ژنه نہ فرہ تیه که،
 خو کوشتن جوانترین به هانہیہ بو ژیان
 ونبون جہنہ ترین ژیانہ،
 من به باوہ شیک دووکه ل و دوو لاقی ئیفلیجہ وه دووی که و تم،
 هاوړی کهم به دم ژہنینی که مانہ که یه وه هاواری لیده کردم،
 (کچی مہرؤ دنیا درؤزترین جوانیہ،
 به ختہ وریی ئه فسانہ ترین گورانیہ)
 هاوړی نووسہرہ کهم دهیگوت:
 (ناسودگی له ماتماتیکہ کانی دنیا
 بیکه سترین ژمارہیہ)

(به یانیتان باش ئه ی عہ شیرہ تی بی کہ سان)
 من گوتم:
 ئاھه چ بی باکیہ که ئیرہ،
 ئه و وتی نا لیم مہیہرہ پیئشہ وه،
 ئه ی قہرہ چ
 تو که ناتوانی له پیئنجشہ مہیہ کی فریاد رہسا،
 هه لاله ی هہ ناسہ ی ئه و عاشقانه بهیہ کا سہر بخہ ی
 که هیچ تریفہ یہ که زہ ماوہندی نہ گیپراون،
 هہر هیئندہ له پیئنجشہ مہیہ کی موحیبتہ پرژینا
 جہستہ ی برینداری فہیلہ سو فیکی عاشق خاوکه ره وه و
 نؤبہرہ ی هہیکہ لی (کوزیما) له رہنگہ کانی قاگنہر دہر بہینہ و
 بیدهرہ وه دہست حہزہ سہر کہ شیه کانی نیچہ و پیی بلی:
 ئای گہورہ م روؤ له شیت بوونا چہندہ جوانہ،
 چہند بی حہوسہ له سہر بالیفی ئه و پیئنجشہ ممانہ دہ خہ ویت
 خہ تہرہ یہ که لی نادہ ی بو تہ نہایی ئه و عاشقانه ی کہ له بیابانہ کانی
 نامورادیدا به سہراب خنکان،
 ئه و عاشقانه ی تامی هیچ شتیکیان نہ کرد تہنہا
 پرتہ قالہ کانی نامویی نہ بی،
 شہویک زولیا ی میسر ہہ لسیئہ و پیی بلی:
 ئه وه قیافہ ی شاہانہ ی یوسفہ
 له ایرہ قولہ کانی کہنعان به بیدهنگی گہراوہ تہ وه

هاورپئ شاعيره كه م ده يگوت:
(كچي وهره با له وسهري نار يكيه كانه وه
قه سيده يه ك بو شكستي نهو نه وره سانه بنوسين
كه كه نار يكي بي وه فا خيانه تي ليكر دوون و
شه وانه به نه فره تيان ده كات:
كو تا دهنگ لهو ديوي ژييه كاني بيستنه وه نه هات دايكم بوو
ناه دايكم،
هه نسك هه نسك ده يگوت:
(كچي مهرو،
تو چيت لهو گه ره لاوژيه ده وي،
ناوي ئينجاناكان دي ره،
بو شاييه كان به به تالي بيه له ره وه،
بگه ري وه
كچه جوانه كه م
بگه ري وه.....

2002

(شيعريك نه تواني نه و ژنه ناشت كاته وه كه دلي
داوه بهر شه با...)

گوناهي كاممان بوو سه و داگر
گوناهي كاممان بوو،
تويهك كه چه شني يا قوتي كه وتبويته سينهي ته نهايي منه وه،
تويهك له خه وني به تالي شه ويكاو
به داوي ته نكي نوميدكي پوته له وه،
چا كه ته كه ت ددا به شاني هه تاواو
ردينت به نه ستيره كان دهشت ..
گوناهي كاممان بوو مانه وه؟
تو كه به تاقی ئاسمانه وه وهك مانگيكي چوار پهل به سراو
بانگت ده كرد،
تكايه ماتلي كه ن با نه پروات،
شيعريك نه تواني نه و ژنه ناشت كاته وه،
كه شه و له حه ژمه تي ده كرى،
تكايه ماتلي كه ن
تكايه به نور چاوه كاني بيه سنه وه
با ناو رنگ شه فافترين گوراني بو بلي،
گه زوي دل له زاريدا بتويينه وه،
تكايه شه ره تيشكي له گهل بكن با نه چي،
تريفه ي بو بكن بهر چاكار
نيرگز بوهرينه بهر پيي،
شيعريك نه تواني نه و ژنه ناشت كاته وه

-خودايه بيبايريزه ئه و تفله پهنای ده له فیتنه ی ناخر زه مان،
(مستورره) وهك ساقی گوله بهرۆژه یه کی هه لچوو
نیوچاوانی به ئاوابوونی هه تاو بهرده دایه وه و
ده یگوت :

-خودايه بيبايريزه ئه و خوشكه،

پهنای ده خودايه له عیشقی ناگهان،

له خه وونی بازنه ی به تال و

له نووسینه وه ی قسه یه کی کرچ و کال،

خودايه پهنای ده ئه و ژنه ی

به دهم هه لکردنی تاریکیه وه

بیر له کۆکردنه وه ی گۆرانی شه مشه کۆیره کان ئه کاته وه و،

چه شنی ده لایکی کارامه

نامه به هارییه کان ی ئینجان به بۆ هه تاو و

نامه شپیره کان ی شیتبوون بۆ به خته وه ی و

نامه خه زانیه کان ی ته نهایی بۆ نائومیدی و

نامه خویناویه کان ی جهنگه ل بۆ عه دهم ده بات،

خودايه پهنای ده ئه و ژنه ی به ناوی په پوله خیله کانه وه،

پۆستهره شیعیری چکۆله بۆ گوله میناکان ئه خوینیته وه و

له زمان ی بولبوله وه به قه فه سه کان ئه لئ:

به قوربان یه که مین ته عاروفی من و تو

وهزی چ ترۆبونیک ده کات،

که دل ی داوه بهر شه باو نه زهری به خشیوه ته ناگر،
که دل ی داوه بهر شه باو په نجه کان ی له مالی جالجالویه کی به غیلدا
خه ونه مزه کان ی بهرسیله ئه نو سیته وه و
خه یالی سمۆره کۆیره کان ی به خته وه ی،
له پوچی گۆیزه کان ی ژیان مه حف ده کاته وه،
شیعیریک ئه توانی ئه و ژنه ناشت کاته وه
له ته مه ن ته نهایی پی ئه کا و
له ته نهایی ژیان ئه به خشیته وه،
(ناخودا) ئه و ژنه پرژاوه کۆکه ره وه،
(ناخودا) ته پیکه ئه گریجه ی به شه پۆلان و
گهردانه ی مرواری بکه ره وه گهردنی و
بیبهره که شتییه که ی خۆته وه،
ده لیلی ئه و ژنه به له ده ریا تا ده گاته وه کۆلانی پاتۆنیا
دیوه خانی تۆز گرتووی گوله لاولاوه کان،
ده لیلی ئه و ژنه به ناخودا،
که قسه یه کی جوانتری هه یه بۆ ئینسان و
خه وه که ی گه وره تره له دنیا،
تۆ ده تگوت :
-خودايه بيبايريزه ئه و ژنه
پهنای ده له شه پری شه ی تان،
دایکم ده یگوت:

ئەو دەستەى پېشېبېنى پېگەشتنمانى كرد
 دەستى خويىناوى خومان بوو،
 يان پەلېك لەدەرەوہى دنيا؟!
 ئەو ھەمىشە دەيگوت:
 من خەيالە ئاوييەکانى شوشە رەنگ ئەكەمەوہ بەر لەشکان،
 دالغەم بەنووسينەوہى خەونى مامزېك ئەفرۆشم
 بەر لەكەوتنە فرسەتى راوچيەكى گرگنەوہ،
 گلېنە قورسەکانى ماسيەك ئەخوينمەوہ
 بەر لەوہى بەقولاي ماسيگرە كالفامەكانەوہ بى،
 دەفتەرى ويژدانى پشيلەيەكى بۆز ھەلدەدەمەوہ
 بەر لەبردنەوہى كەرويشكىكى نابالق،
 (مەستورە) وەك شازادەيەكى عەيار
 خەمسارد لەغەرەزى ژنەکانى خەسرەو ناکام،
 ئەگرىجەى بەخۆرەتاو دادەھيئاو
 كرىشمەى پەرچەمى بەگولاي پېحانەکان تەردەکرد و
 بەدەم بوغزاندى حەبیبەوہ
 چاوى لەحېشمەتى دادەگرت و
 غەزەلە شەيتانىەکانى نالى دەخويندەوہو
 بەھەمان دەنگى نىيان ھاكەزاييانە دەيگوت:
 خودايە پەناى دەلەعېشقى ناگەھان،
 لەخەونى بازنەى بەتال و

لەنووسينەوہى قسەيەكى كرىچ و كال ...
 سەوداگر گوناهى كامان بوو،
 تۆ كە بەتاقى ئاسمانەوہ بانگت دەکرد:
 شيعريك ئەتوانى ئەو ژنەناشت كاتەوہ
 لەگەل ئەستيران چووت دەبى و
 منال ئەخاتەوہ لەچەشنى تريفە،
 ئەو ژنەى لەبەرائەت حەمل دەگرى و
 كچ دەخاتەوہ لەپەرگەزى ھەنگوين،
 كور ئەخاتەوہ لەوچەى نور،
 دنيا بەگولاي ئەشورى و
 شار پر دەكات لەشەمامەى بېستان،
 تۆ دەتگوت و دەنگيک لەتوخمى دايك ھاوارەكانتى ھەلدەمژى،
 تۆ دەتگوت و
 ئەو دەيگوت:
 كورەلاؤ
 بى منەت لەمەرگى من بەم شەوہ عاشق بووى بەكى؟
 كورەلاؤ
 شاعيرە ئەسمەرەكە
 خەمسارد لەتەنھايى من
 عومرت ھەپراجى چ ژن قەرەچيەكە؟
 كورەلاؤ،

چیت لهجهنگی ئەو ژنه سەرخۆشه دەوی
 که مهسته به شیعریکی تەر
 که هه میشه دڵدهدا به پره شه باو
 نه زهری به خشییوه ته ناگر....
 کورده کهم ئەو نه شرینی ئەرمه نه و نه له یلی عامر شا
 نه مەریه می موقه دهسه و نه فاتیمه ت و زههرا،
 نه شار پرده کات له شه مامه ی بیستان و
 نه کور ده خاته وه له چه شنی نوور،
 تو ده تگوت و
 ئەو ده یگوت
 من ده مگوت،
 ژیان وه ک قوتابییه کی سه لار به قامکی شه هاده تی ههردوو لیوه کانی
 ده به سته وه...
 من ده مگوت و
 مه ستوره
 به ههردوو له پی ده ست توند گوییه کانی ده گرت و
 وه ک بیوه ژنیکی ناشاد،
 ته نهایی خوی ئەخسته رسته وه،
 له پهراویزییا ئەینوسی:
 نالیا پروانه چ مه حشه ریکه ئەم ژنه،
 پروانه چۆن دلی داوه به پره شه با

نالیا له کوپیه بادی خۆشمرور،
 شیعری ئەتوانی ئەو ژنه ناشت کاته وه
 که که لله ی چپتره له دارو مولکی بابان و
 دلایشی گه وره تره له قوتبی شاره زوور،
 گوناھی کاممان بوو سه دا گهر
 گوناھی کاممان بوو؟
 تو که هه رگیز نه ت توانی چاکه ته که ت له هه تاو وه رگریته وه و
 به مانگ بلایی:
 بو شه ویک بوینبا خه که تم به ری و
 ژنی که له پشت گوله لیمۆکانه وه چاوه ری مه،
 هه ر هینده ی نه فه سی جگه ره یه ک شیعریکی بو ئەخوینمه وه
 هه ر هینده ی پی گرتنی گه لایه ک به عه تری هه ناسه م ته نهایی
 ته پرده که م،
 هه ر هینده ی لی کردنه وه ی گوله باخی
 ته له بنده ی باغه یاساغه کانی ئیجساسی ئەکه ممه وه،
 پروتی خۆم به ناوینه شکاوه کانی گلینه ی ده فروشمه وه،
 ئەو ژنی که سەرخۆشه به شیعریکی تەر،
 ناخر ئەو که ژنی که هه میشه دڵدهدا به پره شه باو
 نه زهر ده به خشییته ناگر.....!!

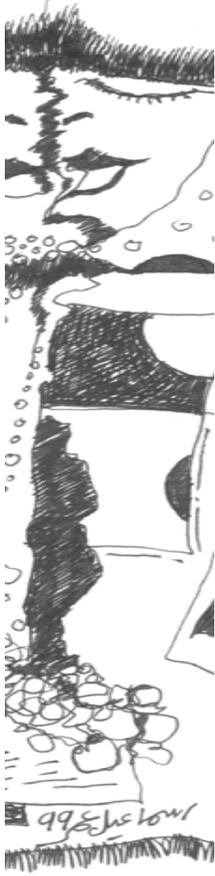
(سپاردنى ژنيك به بيرچوونه وه)

پاش بيرچوونه وه م له گيمه كانى تهنه اييدا بۇ غه مگين كۆسارى هاوپيم
پيشكشه

سه بوريم به ره وه نهى ده ریا
سه بوريم به ره وه نهى تهنه تيرين ناخودا،
سه بورى دانه وهى ژنيك
تهنها گونا هيكي هه بوو
پهنجه ريه كي له بيده نگی خوی کرده وه،
ئیواره يه كي له وتن هینا يه وه ژورى،
سه بوريم به ره وه
سه بورى دانه وهى ژنيك
به دل يكي گه وره وه سلاوى له ژيان کردو
به تور يي پيکراوترين مه خلوقه وه
به به خته وه رى وت مالئاوا ..
سه بوريم به ره وه سه بورى
سه بورى دانه وهى ژنيك
باران حاشای له پاكييتى کردو
ئه ستيړه كان به شه ويكي ناشيا نه فره تيان بۇ پؤست کرد ...
سه بوريم به ره وه خودايه
من ژنيك به جيماو له قافلله كانى خوشنودى و
تهريك به زه مه نه كانى پيک گه شتن ..
من ژنيك تاريخيه كانى دلئى خوم فيريان کردم
تهنها يه كانم خوشبوى،
تهنها يم فيرى کردم

برۆمهوه سهر رهنگی یهکه مین بیدهنگی
 تهقاندنهوهی یهکه مین لوغمی پرسیار،
 ئای خودایه سه بووری
 من ژنیکم
 هه لوه رینم فیری کردم نه فرهت بکه م له سه وزبوونهوه،
 تو پیم بلی هاو پیم
 کی نه توانی نه م هه موو ته نهاییه م حه شرکاو
 قیامه تی نه م شکانه م هه لگیر سیینی،
 تو پیم بلی
 دلّه گیان جه نهت و سه قهری من له گیرفانی دراوی چ ئیواره یه کدایه؟
 شهوی حه شرو نه شری نه م بیهوده ییهی من که ی نه کا؟
 ئای خودایه سه بووری،
 دوا ی نه وهی دهر که کان داخران،
 دوا ی نه وهی په نجه ره کان پیچرانه وه
 نه گهر دهر گایه ک بو کرانه وه ماوه بکریته وه..
 خودایه سه بووری،
 من ژنیکم وه ک ده لئین
 (ئاوینهی سه برم شکاوه)
 مه حاله بتوانم،
 دلّی شکاوی نه وه هه موو خه و نانه م بده مه وه و

په یامی نه وه هه موو ئیواره پیکرانه م
 بگه یه نه مه وه بیمارگایی میژوو،
 مه حاله بتوانم
 به ده م ژه ندنی گیتاری خه مسار دیمه وه و
 به به یانیه کی موراهیق بلیم :
 من نه توانم له م لیتاوی ترۆ بوونا
 ده م و چاوی نیشتمانت بو کۆکه ممه وه،
 ئای خودایه
 من ژنیک بووم،
 به یانی به خشیمیه ئی یواره و
 ئیواره ش به خشیمیه تاریکیه کان،
 تاریکیه کانیش به ته نهایی و
 ته نهایش به بیرچونه وه،

(خوينيك بۆ تەويلى پياوۋەتى)

ئەم غەزەبە بەشانی منەۋەيە ياخود بەشانەكانى تۆۋە؟

ئەزانم سەختە نووسىنەۋەدى دىنيا

ئەزانم گرانە وتن بەم ھەموو بىرینەۋە

ئەزانم گرانە تا بىرکردن لەم بىرەۋەرىيە جەھەندەمیانە.

تۆ زانىۋتە من ھەمىشە نەيىنەكىم ھەيە،

بەيانىان لەژىر عاجزترىنى خۇما ئەيشارمەۋە

شەۋانەش بەدزى ئەستىرەكان

لەژىر تەرتىن تارىكىا ھەلى ئەگرم،

دايكم ھەمىشە ترسىكى ھەبوو،

سارد لەبەختەۋەرى من و

دايكم ھەمىشە گومانىكى ھەبوو،

خويناۋى تر لەۋ ھەموو خەنجەرەدى كە لەبەيانى منايە،

ئەۋ كاتانەى

گلىنەى ماسىيە مردوۋەكانى بۆ كچەكەم كۆنەكردەۋە

لەشەۋ تەنھايى منى چى ئەكردم

بە(روئىا)ى ئەۋت:

تەماشىا

كچى دايكت ھەمىشە نەيىنەكى ھەبوو

نە بەمنى ئەۋت و نە بەئىۋارە

نە بەمنى ئەۋت و نە بەگولە پاتۇنياكان

نە بەمنى ئەۋت و نە بەخوشكەكانت،

منیش به بزه کی تالهوه

ژیر سکی دهفته ری قارچکیکی ته نیام هه لده دایه وه و ده منووسی :

با دهم و چاوی ئەم گومانه نه پووشی

با چرای ئەم فیتنه ییه خامۆش بی

با ئەم ژنه نه یه ته وه دنیا،

ژنیکه له نه سلی شهیتان

کی ئەلی هاته وه دنیا

نه فرهت ناکا له هه موو جوانیه کانی خوا،

ئهو دهنگه له زه مینه وه ئەهات یان له ده ریا،

دهنگی ترساوی په یامبه ره کان بوو

یان دهنگی ئەو کوره رهش تالانه ی

که له هیلانه ی چۆله که کانه وه،

به دهم وهرینی پووشه کانی حیشمه تیا نه وه

هیله کی چۆله که کانیان ده گرت وه قاچه کانم و

به یه که ئیحا ده یانگوت :

دهریکه ن بهم شه وه له دنیا

ژنیکه له توخمی خه تا

من گه پره لاوژه یه کم له دنیا دا نایه وه

یان دنیا گه پره لاوژه یه کی له دنیا دا خولقاند،

دایکم له تاریکترین دهنگه وه هاواری نه کرد:

-کچه که م مه یه ره وه دنیا،

نه له شیعره ئەینووسییه وه و

نه یووت له بهرده می خوا،

نه به دهم خه وه وه و راوه ی پیئه کرد و

نه ئەیدا له سینه ی هیچلا،

کچی دایکت

هه میشه نه یینه کی هه بوو

نه به باوکتی ئەوت و نه به خوا

نه به شیعره دهوت و نه به ده ریا،

نه یینه ک:

نه ده چویه وه سه ره چه له کی نه یینه کانی من و

نه دهش چویه وه سه ره چه له کی هیینی خوشکه کانی و

نه دهش چویه وه سه ره چه له کی نه یینی کچه قوشمه چیه کانی

هاواری،

ئهو که هه میشه ده یگوت:

به لام نه یینی هه موومان یه که نه یینی و

چاوه پروانی هه موومان یه که چاوه پروانیه ...

دایکم وه که بلایی ته نه ایم ببوغزینی

وه که بلایی وړک له سه ره که شیم بگری،

له ساجی ئاشپه زخانه کان به خه تیکی لار ئەینووسی:

(ناشتاییه کی چهند سارده دنیا

به لیوی ژنیکی ناشاد ...)

بەردەبارانى كەن ژنىك لەنھىنيەكى گەورە،
دەريكەن با نەيەتەو دەنيا،
ژنىكە لەتوخمى خەتا،
كى ئەلى ھاتەو دەنيا
نەفرەت ناكا لەھەموو جوانيەكانى خوا ...؟؟!

2002

ھاتنەوھى تۆ ئارامى ھەوشەكەمان و
پەونەقى گولەنازانزەكان ئەبات !!
-دايە مەيەرەو دەنيا،
واي لەو پوژھى ھاتنەوھت
خەوھكەى باوكم و تەنھايى تىك ئەدات،
ھاتنەوھت پاشەكەوتكردى پشكۆيە لەدەخيلەكانى دل!!
ھاتنەوھت خویندەنەوھى كتيبيكە لەوھرين،
لەيەكەمىن دپەرەو كەون شەقار شەقار دەكات ...
براكانم ئەيانووت:
-ھاتنەوھى تۆ خوینكە بەتەويلى پياوھتيمانەو،
ھاتنەوھى تۆ جەنگىكى ديكە بەھەيسىيەتمان ئەگپرى ...
خوشكەكانم ئەيانگووت:
شیتە گيان مەيەرەو دەنيام
تۆ كە ئەوئەندە بچوكى لەزارى بەيانىكەدا جيت دەبیتەو،
تۆ كە ئەوئەندە بچوكى لەشەقامى ترسيكدا نادۆزىيیتەو،
ھاتنەوھت و نەھاتنەوھت
نوكتەيەك ناخاتەسەر دەنيا !!
من وتم
-ئەرۆمە دەرى پووت و قووت
بەردەبارانى كەن ژنىك لەھەناسەى گولى
بەردەبارانى كەن ژنىك لەپەرچەلەكى ئاشووب

كۆي ئەو تىكىستانەي كە
 ئەتاراوگە نووسراون
 (ھەناسەي دوودەم)

دوا ئايەتەكانى ژنە پىغەمبەرىك لەتارىكى

خودا

ئەي تەنيا تر لەمن
 ئەي لەتۆ تەنيا تر من
 تۆ لەھەموو جىيەكى و مالت نىيە
 من لەھەموو مالىكم و جىم نىيە
 ئەي بىگوناھتر لەمن و
 ئەي لەتۆ بىگوناھتر من
 تەماشئا

چەند بەيەكتەر دەچىت شەوى شەھادەتەمان
 چەند بەيەكتەر دەچىت شەوى ھەلۆھەرىنمان
 چەند بەيەكتەر دەچىت شەوى پوتبۆونەوھەمان.

پياو

ئەي لەتۆ دىلتر من و
 ئەي لەمن دىلتر تۆ
 من دىلى جەنگەكانى تۆ
 تۆ دىلى جەنگەكانى خۆت
 ئەي لەمن قوربانىتر تۆ
 ئەي لەتۆ قوربانىتر من
 من قوربانى خەنجەرەكانى تۆ
 تۆ قوربانى شەھوھەتەكانى خۆت

(ژنيك له نامه يه كيدا بۇ رقيب وا نه نوسى)

(نامه ي يه گم)

شهويكى خوم

له نيوان به هشت و جهه نده مى تو دا هه له خه م

نه ي رقيب،

چر كه يه كى خوم نه به خشم به منه تى تو به سهر ژني تيمدا.

نه ي رقيب ههر ماوه قه ومى نه م پاراييه،

ههر ماوه و سهره تايه تى نه م نيگه رانييه،

نه ي رقيب

ئيدى نه به بيره وهرى تو و

نه به بيره وهرى منا

گويزى نه م نائوميدييه

له داني هيچ بيره خوايه كدا ناشكى ..

وتم،

بوسته تا عومريك له گهل ته نهايي تو و،

تا عومريك له گهل ته نهايي خومدا دي مه وه.

نه ي رقيب،

نه وه كاسه ي تو و نه وه خويى من.

من ده ستيك ده سته موم ده كات

تو مه زه له ي شه هامه تيك

من بچووكى ده مكوژيت و تو گه وره ي

ناگه هان دوا لاپه ره ي ياداشتى فه يله سوفيكم خوينده وه

كه نووسرابوو

. نا تو ديلنيت

نه ي نازه نينترين جه لاد

تو خوداو پياو و نيشتمان له كريشمه يه كدا ديلده كه يت

دايكم له پيريدا وه ختيك

مردن له ته نهايي وه فواره ي ده كرد

شتيكي وت

نازانم بو كه نارى

به ته وسه وه سه يرم ده كات و

ته ريق ته ريق ده بيته وه

كچه كه م كه هيشتا داره داره ي نه م وه حشه ته و

تارماي نه م عه به سه داي نه چله كان بوو

وتى

چوونكه قه فه سه كه ي تو له قه فه سه كه ي نه و بچووكتره.

تبينى:

سى كويله شيعره له قه سيده يه كى دريژ.

ھەرپەشە لەباخچەییەکی تاکتیک باز بکە
 کە بەنیازە شوێک دال دەم بات ..
 تەقە لەنەو پەرس بکە و
 مەییەلە لە ھەسوودیم بفری ..
 لەجیاتى گول نۆو لە پیم پڕکە لە بارووت،
 لەبرى دەم کردنەو ھە بۆ باران
 رامییەنە دەم بۆ برینیکت بکە مەو،
 ئەى پەقیب ... ئەى پەقیب،
 ھەك خەوآلۆ ھاواییەك لەشکرەكەت
 بەسەرما بەو داگیرم كە،
 بیستانەکانم بەرە بۆ خۆت،
 کانیلەکانم بەرە بۆ خۆت،
 دۆژەنگەکانم بەرە بۆ خۆت،
 ئەرخوودەکانم بشکێنەو مەلۆتکەکانم ئەنفال كە.
 زری فەرەنگیەكەت لەبەرکەو کلاو خوودەكت لەسەرت دانى
 ئەى پەقیب نەعرەتەى جەنگى لەو پیاو ھەسمەرە لیبە
 كە بەدزیبەو ھە نامەییەکا بۆى نوسیووم
 (خۆشم ئەوێى) .
 ئەى پەقیب،
 بپروا بکە ناتوانم لەبیری خۆمى بەرمەو ھەم نیگەرانییە،
 لەفەسلێکدا شوو ھەك پیرترین چەتەتیم ئەخوړى و

ئەو ھەردنى من و ئەو سیدارەى تۆ،
 ئەو ژھەرى تۆو ئەو ھەرووی من،
 ئەو مەمكى من و ئەو پەنجەى تۆ ..
 ئەى پەقیب،
 پەلەتر دامھیلە
 ئاخىر ھەوسەلەى من لە ئۆى ھەموو مردنەکانى تۆ دیت،
 پەلەتر دابەشم كە لە نیوان
 خۆم و، خۆت و، جەھەندەمدا،
 چەندە عاجزم شوێك خەبەرم ئەبیتتەو ھە
 قامچیەكەى تۆ خەوتوو؟
 سپیدەییەك نازنازیكى چا و ئاوسا و لەژێر لیو ھەو پیم ئەلى
 (بەیانیت باش)
 ئەى پەقیب بازیبەندەكەم فری ئەدەمە دەریاو ھە
 ھەك كزۆلەترین نیچیر چەك كە ..
 ئەى پەقیب ھەك پیرترین سۆزانى لەبەردەم باكاندا
 پروت ئەبمەو ھەو تەعەدام لى كە.
 مەییەلە پروناكى لەتاریكىمدا پیبگری،
 ریگە مەدە پڕچم ئەستیرەى لى بچوړى و،
 نەعنا لەپەنجەکانما بپروى،
 خەنجەرەكەت لەئاو راست كەرەو ھە
 مەییەلە بمگریتە خۆى،

ژنيك مملانيي له تا پوځور دنى دلى خوادا هه يه
 نهك دلى تو،
 من ژنيك بى مه قسه د له پرهنگى با،
 بى مه قسه د له تورپه يى ئاو،
 ده شه تم له گولا پهل نه كووتى و
 پروانينم له گروگالى باخچه دا پياسه نه كا و،
 دره نگر له دانيشتم به ديار کرانه وهى
 نازنازيکه وه نه گه پرېمه وه.
 به دزى تووه ژيان نه هيمنه نيو ژانناکه مه وه،
 نه وه ليلى مانگ له قولا يمدا هه لى،
 ئاو به به رانه تم له ش پيسى دهر نه كات.
 بى مه قسه د له مردنيك له خه نجه ره كه ي تووه بتكى،
 ئاخر من غوسل دراوم
 به خوين و تابووت و مردن،
 نه ي ره قيب
 من ژنيك جيگه پيم به سهر پوحي
 نه م تاريخيه وه به جى ماوه نهك جاده،
 مفرېكم دوا هه مين ده سنووسى مينايه كه
 له په نجه ي ره شه بايه كي شه هوانى دا،
 نه و وه خته ي نايپه رزى به باخچه بلى
 خوا حافين،

تو ديار نيت،
 له به يانيه كدا ژيان له سهر په نجه كانم
 ئاگر نه كاته وه تو ونيت،
 پيم بلى نه ي ره قيب پيم بلى كه دي مه وه،
 تا جور نه تى مردنيكى قوولتر له خو مدا نه كوژم،
 تا له بيرى نه به مه وه ئيواره يه كي تر چاوه پريت بم .
 نه ي ره قيب،
 تو ته نها نه غيارى من،
 من ته نيا ره قيبى تو

(نامه ي دووهم)

(ژنيكى بوغرا به پوحي په تى ئاو)
 (له نامه يه كي تر دا بو ره قيب وا نه نوسى)
 تاجه كه و دانى نه ي ره قيب،
 بزانه كامانين له ته نها يدا سولتان،
 من ژنيك له پوحي په تى ئاو
 نه ستيه يه كم له چاوى دوورترين دره وشانه وه دا .
 نه ي ره قيب، ژنيك
 مملانيي له ئاودا هه يه نهك له زه مه ن،

بۇنى من تاقانەتەرىن نوورى تونىلە تارىكەكانى
 بىرەۋەرەيتە كە ئەغبارمىت،
 تۆژنەكە
 ئەى ئەۋەى باۋەشت پەرە لەمن و،
 پەرە لە ھىتلەر و،
 پەرە لەئاراگۆن و،
 پەرە لە ئەتاتورك و،
 پەرە لە مەولانا و،
 پەرە لە ئان كوڭ،
 تۆ ئەى ئەۋەى
 لەژۋورى سىياسىيەكاندا پروت ئەبىتەۋە،
 لەژۋورى شاعىرەكاندا پروت ئەبىتەۋە،
 لەژۋورى ئىمپىراتۆرەكاندا پروت ئەبىتەۋە،
 لەتىاتورۇخانەكاندا پروت ئەبىتەۋە،
 لەژۋورى جەلادەكاندا پروت ئەبىتەۋە،
 تۆ بوغراى بەدرىژترىن پىياسەى من
 لەسەوزايەكانى سەر سنگتدا و،
 بەقوولترىن مەلەى خۆت لە
 شەۋە جەھەندەمىيەكانى مندا،
 تۆ بوغراى بەكردنەۋەى نەپنىتەرىن دەرگا
 لە راوى خۆت ؟

بەدزىيەۋە بۆم ئەنووسىت،
 ژنەكە ئەزانىت سبەى فەسل كە گەرامەۋە
 ۋەك خۆم نايم ..
 من بوغرام كەنارى تا پىربوونى خۆى
 لەوتنەۋەى ئىحايەكەما خۆى ئەكوژىت،
 پەپوولە بەچپەۋە پىم ئەلى:
 كويزىم ئەگەر جىاۋازى بكەم لەئىۋان
 تۆ شەستپەرىكا،
 من بوغرام بەگومانىك حەقىقەتمى تىا ماندوۋە؟
 من بوغرام بەفرىنىك لەحەسوۋدى نەۋرەس دا
 پال كەتوۋە،
 من بوغرام مردن تەپ بەسەر تەنھام دا
 ئەكەۋى و داناچلەكى،
 من بوغرام ئەى پەقىب من بوغرا،
 مەلەى من لەفەزادايە نەك دەريا،
 دەريايى من قولايى خۆمە
 نەك پۇحى ئاۋ
 (پۇستكەى پەقىب دوو نامەى تىدايە
 پەقىب لەۋەلامى ھەردوۋ نامەكەدا وا ئەنوسى)
 ئەى ئەۋەى لىۋەكانت تاقانەتەرىن ئارشىفى
 ماچە گەرمەكانى منە كە پەقىبتم .

ژنه که بیدالدی خوت نایه لیت مردن
 وه کامچیه که نیو دستم دالدم بات ..
 شهرم زارتم ژنه که
 له درهنگ هاتنم شهرم زار،
 نه و وهخته ی گوله باخ به مکه می خوی
 سهنگرم لی نهگری و پیم نه لیت:
 نه ی ره قیب
 گهر نه مکوژیت ره ونه قی شکوفه م له
 ره ونه قی درکه زیه که زیاتر ناییت،
 بمکوژه نه ی ره قیب،
 من نه مرم نه و وهخته ی عاشقی له نیو قه دی دهفته ره که پیدا هلم
 نهگری،
 من نه مرم نه و وهخته ی قوتاییه کی سه لار
 له به یانیکا که ژیان به دم خویه وه پی نه که نی
 به دیاری بو ماموستا که ایم نه بات،
 من نه مرم له ژیر زرمه ی پوستانیکدا من نه مرم،
 من نه مرم له نامه ی عاشقیکا من نه مرم ،
 من نه مرم له که پووی ژنه فالچیه کا من نه مرم،
 من نه مرم له په نجه ی منالیکا من نه مرم،
 من نه مرم له ژورور سه ری درده داریکا که نه و ونه دی
 دنکه گهر دیله یه که ژیان به دلپه وه نه ماوه من نه مرم .

تو بوغرای به یانی بهر له وه ی خه بهری بیته وه دهگه مه لات،
 وه که له لوتکیک چو دهم نه نی به نووری مه مکیکه وه
 دهم له گوی نه خوینه بهرنا دهم و دهگه مه لات ..
 بهر له وه ی شه و له سیبه رتا پراکش
 ته نهایی له نیواره تدا خوی بته کی نی
 دهگه مه لات ..
 من دهگه م و ماتلم به شهرم زارتم ژنه که شهرم زار،
 شهرم زارم له هه زار ناوینه وه دیمه وه و
 له هه زار بهرگه وه نه پوم و
 له هه زار ته لیسا خوم نه شارمه وه
 نه مناسیته وه؟
 وای ژنه که شهرم زارتم،
 شانت داو ته بهر عهرشی خواجه تیم نایه لیت
 شکوم بله رزیت،
 له پوخی قوولترین بیده نگیتدا تاجی شاهانه مت
 وه که چه پکه نیرگزیک گرتووه و نایه لیت بکه ویت ...
 شهرم زارتم ژنه که له شکری شه هوه تت نایه لیت
 نالای پیاو ته تیم بنه ویت
 قهرزاری بیباکیته عه زه متم .
 وای ژنه که میوه ی نه گه ییوو حیکه متی کالت
 نایه لیت پیربوونم بنووسمه وه ..

ئىچا بانگم ئەكات:

ئەي رەقىب،

من رقم لەم ئازادىيە بۆگەنەيە؟

بمكوژەو با ژيان لەنەخشی خويىنى من

ئەو خويىنە لەياد ئەكات كە لەسەر تەويلى وەك دووپرى

قەرالەكان ئەدرەوشىتەو،

من ماندووم ئەي رەقىب بەپيرترين خەيالى

ئەم وەحشەتەو،

بەدرىژترين داڭغەي ئەم بىدالدىيە،

ئەي رەقىب من ماندووم مەيەلە ئەم ئازادىيە لەئازارما پىبگريت

مەيەلە ئەم رووناكيە لەگروگالما پيشكويت

ئەي رەقىب حەسرەتى من مردنەلەچاوەروانى

دوا ئىوارەيەكى تۇدا

وەختىك بەخەنجەرەو لە مالى ئەو ژنەو دىيىتەو،

وەختىك بەخەنجەرەو لە مالى ئەو گولەو دىيىتەو،

وەختىك بەخەنجەرەو لەتەنھايى خوتەو دىيىتەو،

شەرمەزارتم ژنەكە لە ماتل بوونت شەرمەزار

قەرزارى بىدەنگىتە عەزەمەتم و

تا كۆتا قەرزارى بى خويىتەگەرەيم

(بەشىكى ترە لەدوا ئايەتەكانى ژنە پىغەمبەرىك لەتارىكى)

من ئەمرم لەبەرچنەي دارىنى ژنە گول فرۇشيك

كە بە رەنگى من شەپ لەگەل جوانى بەياندا ئەكات

من ئەمرم .

ئەي رەقىب بمكوژەو مەيەلە لەو زياتر پەپوولە

بەناوى عەشقهو تەعەدام ليكات،

شەرمەزارتم ژنەكە

ئەو وەختەي گولەباخ بەمەمكى خوى

سەنگەرم لى ئەگرىي پىم ئەلى:

چەند بە يەكتر ئەچىت ئەي رەقىب

دواشەوى من و ئەو ژنە،

تەماشە بەچەپك واين لەژوورى سياسىيەكاندا،

بەچەپك واين لەباخەلى شاھەنشاكاندا،

بەچەپك واين لەسەر تەختى سولتانهكاندا،

بەچەپك واين لەسەرمىزى موعتادەكاندا و،

بەچەپك واين لەنيو مەحفەزەي پۇشنىرەكاندا و،

بەچەپك واين لەنۆتەي مۇسقىقارەكاندا و،

بەچەپك واين لەفلچەي شىوہكارەكاندا..

شەرمەزارتم ژنەكە

بەھىندەي بىدەنگترين منەتت

بەسەر شكاوترين شەرفمدا .

شەرمەزارتم ژنەكە ئەو دەمەي كەنارى بەغەمگىنترين

من و مردن و خودا به سەر پشتی ترسیکی ترهوه

بۆ كچهكهم (پوئیا)، بۆ ئەو كەسەى لە نێو جەهەندەمەكانى مندا پیری
خۆى ئەبیینیت

من هەر دەبوو مردن و ژيان لهخۆمدا ئاشت كهمهوه،
هەر دەبوو گوی له دوا تیری دەنگیک بگرم
كه وهك ته نهایی خۆم ئەپپیکام،
من هەر دەبوو ئاوپ له شتیك بدەمهوه
كه هاواری ئەکرد:
قسەیهکی تر بکه،
ئەى ئەوهى ته مهنت بهشى ئەوه ناکات
سەرى ئەم پرسیارهى له بهرا سپی كهیت!
من مردنم،
من جهنگم له گەل به یانیدا ههیه
من ئیواری به نێو تاریکیدا ههله كه م و به یانی پیم ئەلی:
به لام تۆ سبهینیت تاپول کردوو!
من مردنم،
به لام دوانوكتهم نیه بۆ كه سیك كه بۆ خۆى دوا نوكتەى نیه،
كۆتایم نیه بۆ كه سیك كه له وسەرى بئى كۆتاییهوه قسهیهکی له گەل
كۆتایدا نیه!
كۆتایی من درهنگ دی،
كۆتایی من ئەوه ندهى كۆتایی خۆمه بۆ كۆتاییهکی تر،
كۆتایی من كۆتایی به یانیه،
ههتا به یانی به دەم خۆیهوه پیبكه نیت
من به دەم ته نهایی خۆمهوه ئەگریم،

ئەوھى ناھەلئىت من و بەياني يارين

تويت ئەى ئىنسان،

تويت ئەى كەسەك تەمەنت بەشى ئەوھى ناكات

سەرى ئەم پرسیارەى لەبەرا سپى كەيت!

من مردنم

یەكەمىن دۆستى بەياني

ئەو دۆستەى كە لەیەكەم شەوى پەردەوھ

ژيان لىي ھەلگىرامەوھ!

تۆ لىت ھەلگىرامەوھ ئەى ئىنسان!

خودا لىي ھەلگىرامەوھ

ئەوكاتانەى بەدزىيەوھ دەستى دەھىنا بە سەرما و

بەچپە پىي دەوتم:

ئەوھندە نابات دەبىتەوھ بەدۆستى تۆ

بەياني مىراتى تۆيە ئەك ژيان!

بەياني مىراتى تۆيە ئەك ئىنسان!

ئەوھى مىراتى تۆيە منم!

ئەوھى دۆستى من نىيە تەنھا تۆي!!

جەنگى تۆ لەگەل من دا ھەيە نەوھك بەيان

من دەمووت:

بەلام من تموھم لەدواھەمىن شەوھى تۆدا ھەيە،

لەبەيانيەكدا گەنجىتيم بەياني پراو ئەكات

ئاي كە رقم لە بەيانيەوھ كە دۆستى بەيانيم،

من مردنم،

من ترسم لەبەياني دا ھەيە،

كەس ئەوھندەى من لەپەنجەى ئەو كەمانچەژەنە تەنيايە

نەترساوھ كە فرسەت لەجەربەزەيم وەردەگرى و

بەعومرىك لەپەنجەى بادا

نۆتەى بەياني لى ئەدات،

چاو لەو كچە ئەسمەرەدا ھەلەخەم،

ئەوكاتانەى بەرپەنگى خۆى تەنھايى خۆى ئاو ئەدات و ئەلى

: بەلام من ھىشتاكە دۆستى تۆ نيم،

ھەرچەندە ئەشزانم بەياني دۆستى تۆيە

ئەك دۆستى من!

بەلام من دۆستى كەسەك كە دۆستى من نىيە

قەر ئەگرم بەياني بەدەم خويندەنەوھى

كۆتانامەى ژيانەوھ رەنگەكانى خۆى دابەش ئەكات،

رەنگىك بۆ باخچە،

رەنگىك بۆ دەريا،

رەنگىك بۆ بەختى ئەو پياوھ تارىكەى كە بەدەم دوا پرسیارى

منەوھ يارى بە پۆژەكانى خۆى ئەكات،

جەنگى من لەگەل بەياني دا ھەيە

لەبەيانيەكدا كە من يارى بەياني نيم

ترسى من وهك پشيله نۆرۈ ئەكات

ھاوار ئەكەيت:

من چى بووم،

جگە لە کارکردەيەكى پير،

بى لەكەسيك ماندوويەتى لە خواكان ئەدزىي و

لە مەرگى خۆي ھەلى ھەگرت!

من چى بووم،

بى لە باخەوانى ئەو باخچانەي كە بە مەرگى خۆم بەيانيم پى

ھەلەکرد،

من چى بووم،

تۆ تموحت لەكام شەوى مندا ھەبوو،

كە من تەنھا شەويكەم نەبوو بۆ خۆم،

كە نە بەيانى ميراتى من و،

نە خودا ميراتى من و،

نە باخچە ميراتى من و،

نە خۆم بووم بەميراتى خۆم،

من چى بووم؟

بى لەكەسيك شەوكووتى لەشكۆي خوادا ئەکرد و

تۆ ترست لەگەل دابەش كرد!

من چى بووم گاوانيك بووم تەنھاييم ئەلەوھەپان و

دەنگى خۆم لەسەر دەنگى بەيانى دائەبەست،

ئەو وەختەي ناتوانم بەژيان بلييم:

ئەزانيت لەمنيشدا

بەيانى ھەيە، باخچە ھەيە، ھەوا ھەيە، تەنھايى ھەيە،

شەو ھەيە بەلام بى تاريكىي!

بەيانيم ھەيە بى ھەتاو!

پراھيبەم ھەيە بى خودا،

ترسم ھەيە بى ترس

بەلام:

ترسى من و تۆ جيايە،

تۆ تەنھا لە پەنجەي من ئەترسيت و

من تەنھا لە پەنجەي خۆم،

تۆ لە تەنھاي خۆت رائەكەيت و

من تەنھاي خۆم ئاوەدان ئەكەمەو،

خوداش لەتەنھايى ھەردووكمان سەر دائەخات!

تەنھايى تۆ كە ئەوئەندەي ھەناسەي چۆلەكەيە كە لەتەنھايى من!

تەنھايى خودا كە ئەوئەندەي چەكەرەخەوي

كەرويشكېكە لەتەنھايى من!

بەلام من تموحم لە دوابەيانى تۆدا ھەيە

لەكاتيكدە پەنگى تۆ لەژيەر دەستەدا

وھك ترسى من لە دواھەمين شەوى خوادا فيچقەئەكات!

تۆ بەسەر شانى عومرتەوھ شل كەوتوويت و

تەلبەندىم بۇت ئەترازاند و

گۆزەم ئەشكاند،

من چى بووم،

تۆ خويىنى كامە شەوى من گرتبوويىتى

لەشەويىكدا ھاوارى تۆ يارى بەشكۆى خوا ئەكرد،

كەبەيانى دواھەمىن مىراتى من بىت،

كەئىنسان دواھەمىن مىراتى من بىت،

كە زيان دواھەمىن مىراتى من بىت،

من گومانم ھەيەكە تۆش دواھەمى

مىراتى من نەبىت!!،

لەبەيانىھەكا كە بەيانى كۆيلەى منە

كۆيلەم نەبىت!!.

2005/3/14

سۆزانيھكى بى حىشمەت بووم و

كۆشى خۆم لەبەردەم تۆ دا،

لەبەردەم ئىوارەدا،

لەبەرامبەر خودا ھەلدەدايىھەو

ھاوارم ئەكرد:

مەيەلە مردن دواھەمىن زۆلم بناسىت!

پالەوانىكى بەسەر شكستدا كەوتبووم

بازىبەندوو گورزەكەم دائەناو

پىم ئەوتى:

داگىرم كە!!!!

من چى بووم؟

بى لەو دۆستەى كورپىنيم لەگەل ئەكردى و

بۆم ئەنوسىت :

لەھەر گولپىكدا بۆ تۆ باخچەيەك،

لەھەر بەيانىھەكدا بۆ تۆ وەرزيك،

ئەى ئەوھى بەديار دواھەمىن

شەوى خواوہ دانىشتووى

شەوى من بۆ تۆيە،

من چى بووم،

كچە ھەرزەيەكى قاشقونجى بووم

ھەر بەچا و داگرتنىكت

(باخهوان له پيچهوانه خويدا)

بو خودا يه كه مين باخهوان
بو باوكم كه باخهوانى دايكمه
بو خوّم كه باخهوانى كچه كه مم
پالم داوه بهم تاريخيه وه
باخهوان پيم نه لئيت:
به لام تو پروناكيت له پيشه
به لام من تاي نووريكم لي هاتووه كه ده لئين به يانى دى و
كوتوپر شهوت تيا نه ته كي نييت!
دلم داوه بهم تاريخيه وه
دهستم وهك دهستى باخهوان به شهره في باخچه وه نه له رزيت
تاي تاريخيه كم لي هاتووه كه ده لئين ئيواره دى و
به يانى و لي نه فرينييت!
به گومانه وه وه ستاوم
له نيوان جهنگى دوو ئاوينه دا
كه نه م سهره وسهرى شتيكيان لي وه دياره
باخهوان پيم نه لئيت:
ئاوينه ي تو له تاريخى مندا نه دره وشيته وه نه وه خته ي
ژيان وهك بي حيشمه تترين سوزانى له بيري نه چي ته وه له كويدا
جى هيشتووى
دنيا وهك سيويكى گه نيوو نه له باخه كانى منا و
نه له باخه كانى سينه ي تو وا له ره ي نايه!

به لآم ژيان به يانی له بهردهم حه وشه که ماندا
 به جووتی که وشى زلله وه چاوه ریمه،
 چاوه ریمه و شهرمی ئیواره یه کی ترم تیا نه شکینیت
 تو ده تگوت:
 به لآم من شهرم له هه موو بردنه وه یه و،
 گومانم له هه موو گه مه یه و،
 تو پریم له هه موو هه ستانه وه یه که!!
 پالم داوه بهم تاریکیه وه
 خه ریکم له دابه شکر دنی شتی که نه بهمه وه،
 باخه وان پیم نه لیت:
 بره وان نه که چون ژيان له چاوه کانتا وه که زه لیل ترین
 قوربانی کسکه ی کردوه،
 من به رهنجی خوم به یانی دروست نه که م
 نه وه ی به رهنجی خوی به یانی دروست بکات
 باخچه ی تاریکی ناگریت.
 تو خاوه ن باخ تو به رهنگی خوت تاریکی دروست نه که ییت
 نه وه ی به رهنگی خوی تاریکی دروست بکات
 به یانی به ده میه وه پی نا که نییت!
 به لآم من هاتووم شتی که کویکه مه وه
 نه ی نه وه ی به رهنجی خوت به یانیت کپیوه
 من بووغزم له به یانیه که به ده م رهنجی تو وه پی نه که نییت

باخه وان نه لیت:
 ژيان به رگه ی پیری تی نه م نووره ناگریت!
 من نه لیم:
 به لآم من نه م تاریکیه ماندووم نه کات!
 باخه ون نه لیت
 حه قیقته بوز لیدانه به تاریکیه وه
 کی شان ی هه له له یه له خوینی خوت.
 من نه لیم:
 به لآم نو به رهی مهرگی من وایکرد بولبول تا دوا هه مین سه حه ر
 ته نهایی بچریت،
 ناو تا دوا هه مین ناوردانه وه پیر نه بییت،
 حه وسه له ی به باخچه به خشی تا پیر بوونی دوا هه مین گول
 شکوفه بژمی ریت.
 باخه وان نه لیت:
 به لآم شه وی تو نه یه یشت بزانه نه وه ی له گیرفانی تاریکی دایه
 مهرگی منه یان مهرگی تو،
 مهرگی من که له هه موو ده رگا کانه وه هات
 که له هه موو په نجه ره کانه وه پیدزهی کرده ته نه ایمه وه
 له و ناوینانه وه ملی کی شا که وه که به ختی تو
 له گیرفانه کانه مده نووستبوون،
 من ده مگوت:

بەسەر شەرەف ئىخۋان تىمەھ جىياكەمەھ!!!

باخەوان پەرزىن ئەترازىنىت

ئەلى:

نەما لەنىۋان مەن ۋە تۆۋ خۇدادا قىسەيە

ئەلى بېرۇ بەلام بېرەت نەچىت ھەموو رېگايەك پېۋىستى بە

ئاۋرپادانەۋەيە!

ئاۋرپادانەۋە لە مەن نا

لەبەربەرىيەتى ئەۋ باخچانەي كە لەبى مېيا بانگيان ئەكرد:

ئەي دواھەمىن مىراتى خوا پەرنكى ئىمەبە پەرزىنى تۆۋە جوانە؟

ژيان بە شەرەف تۆۋە ئەتوانى سۈيىند بەسەرى مردن بخوات،

مردن بەھەيمەتى تۆۋە كە ئەتوانى بەۋ ھەموۋە پەنگەدا ھەلكات ۋە

دواھەمىن سىلاۋى ئىۋارەش فەرامۇش كات!

پالم داۋە بەم تارىكىيەۋە

تەماشام لەتەنھايى پىاۋىكدا پىر ئەبىت

كە ژيان ۋا بەسەر قەلاندىۋىشكانىيەۋە نرەنرەك دەبىباتە بىمارستان،

باخەوان ئەلىت:

تۆۋ ئەي ئەۋەي فېرىنت لەتارىكىدا دەست پىدەكات

مەن دەبوۋ دەستەكەم بەكەمەۋە ئاسمانى ئەۋ كۆترانەي كە

ئاسمانىكىيان نەبوۋ تىيا بېرن!

ئەي تۆۋ كە نە ئاسمانت ھەيەۋ نە بال

مەن دەبوۋ عومرى خۇم لەجىنشىنى ئەۋ سولتانه پاشەل پىيسانەدا

رەقەم لەخەنجەرى تۆيە ئەۋ ۋەختەي پاسەۋانى باخچە ئەكات

ئەۋ كاتەي بەباران ئەلىت:

ئەزانى ھىچ ۋەرزىك ژيان لەچاۋەپروانى ھاتنى تۆدا ئەۋەندە ۋەشك

نەبۆتەۋە،

باخەوان دەستىكى شەرەف مەنى گرتوۋە

دەستىكى شەرەف باخچە،

باخەوان جىنشىنى خۋايەكە كە قىسەيەكى نىيە

لەگەل سەربووردەي گول ۋە

قىسەيەكى نىيە لەگەل مەن

كە ۋەك كەسىكى ۋەك گرتوۋ بەمەرگى خۇمەۋە

بەدزىيەۋە پىي ئەلىم :

ژيان لەژىر قەمسەلەكەي باخەۋاندا

ۋەك دەنگى تۆ لەتەنھايدا ئەلەرزىت

ۋەك پەنگى مەن كە تۆ بەيانىانىك لەگەل باخەۋاندا

ماتلى دابەشكردنى دواھەمىن خىشتەي شتىكىت ھەلەۋەرىت!

باخەۋان لەھىكەمەتى تۆدا

بىر لە ئەفسانەكانى خۇكوشتنى مەن ئەكاتەۋە لەئاۋىنەكاندا

مەن لەئاۋىنەكاندا بىر لەمردنى تۆ ئەكەمەۋە لەبەختى باخەۋاندا!

ئەۋ كاتانەي مەرگ مەرگ ئەم تارىكىيە ھەلدەگرمەۋە

چونكە تەنھا لە تارىكىدا ئەتوانم

پەنجەكانى تۆۋ پەنجەكانى باخەۋان،

تا پوول كەم كە نە تاجيان ھەبوو نە وىقار
تاجى من تاريكىم بوو كۆشك تەنھايىيەكى بى كەمال
ئەوكاتانەى بەناو خۇمدا رام ئەكردو ئەمگوت
ئەى ئەوہى ئومىدت بەم تاريكيەھەيە
تۆكەسيك لەحەقىقەتى بەيانى ئەترسيت
بەيانى لەژىر رەنجى ھەمىشەيى من
عومريك واق وپمانى تۇدا ئەمرىت

2004/12/25

(بچوكترين زیندووی من)

بۇ ئەلېزا دووھەمىن بچوكترين زیندووی من
 بەر لە من ئۇرپانا قالاجى لەكتىبى پەيامىك بۇ ئەو كۆرپەيەي كە
 ھەر لەدايك نەبوو دا نووسى شتىك نىيە لە نەبوون خراپتر، منىش
 لەدوا دىپرى كىتیبەكەى خۇمدا نووسىم شتىك نىيە لەبوون خراپتر،
 تۆ ئەى ئەوہى ئەم دەقە ئەخوینىتەوہ پىت وا نەبىت ئەتوانى
 رەھايى كۆتا لە ھىچ يەك لەم دوو رستەيەدا ھەلبىگرىتەوہ، ئەكرىت
 ئەمە دوو نەفەسى جىباى نىو دوو دىپرى تارىك بىت لەبەردەم دوو
 سەفەرى تارىكدا، قسەيەكى ترە لەبوون كە رەنگە ھەردووكيان
 بىت و ھىچىشيان نا؟!
 نازانم لەتارىكىم گرتوہيان لەنوور،
 شەيتان ئەخەمەوہ يان فرىشتە
 مەسىح پىيە يان دەجال
 تۆ ئەى بچوكترين زیندووی من
 ئەى ئەوہى بەم ھەمووہ نازیندوويیەوہ لەم منە تارىكەيا زیندووی،
 تۆ زیندوويى و ھەزەكەم زیندوويى تۆ
 نازیندوويى من مەحكوم كات!!
 ژيان خەرىكە جارىكى ترەك بى ئابروويىم بەم شىعەرەوہ كە
 ھەمىشە لەنووسىنى ئەترسام
 لەرەحمى منەوہ رىدەكات!!
 ئۇرپانا ئەلى:

(شتىك نىيە لە نەبوون خراپتر)

بەلام كۆتای قسەى من لەو بوونەوہيە كە تۆ دىيت
 ئەوكاتەى ئەكەويتە ئەمبەرەو بەرى سىبەرەكانى من

تۆ ناتوانى تاريكى بنووسيتهوهو بير له پراو كردنى خوا بكه يتهوه!
 ئەزانىت من دواى تارمايى ئەكه وتم و هاوارم ئەكرد:
 ئاينده بۆ له من هه وهديار نيه؟!
 چاوم لهو خه نجهر دائه گرت
 كه ئاره زوى بوو ته نها شه ويك له سهر گهردنم پراكشى و ئەمووت :
 قه فه سم شكاندا!
 تۆوى مردنم له ده ستبازى ئەو په نجانده ئەتكا كه
 له چاوه پروانياندا له بيرم چووبوه كه ونم ..
 مه لهى ته نكاوه كانم ئەكردو به خۆم ده گوت:
 حيكه تى ئەم قولاييه
 قسهى من و قسهى ده رىاي جارى تر تازه كردهوه،
 له خوينا ئاوس ئەبووم ئەمووت
 فرزنددا
 كه هاتىت ئەو شه وه له ياد مه كه
 كه له چ نوور يكه وه داكه و توويت
 بزانه له نوتفهى چ مهسته خودايهك و له تۆوى چ عه رشيكه وه
 هاتوويت
 (له ژوروى تهيموورو ئەتاتورك و هيتله را پۆژم ئەكردوهو به خۆم
 ئەووت
 ئەمشه وه چ سپر يكه خودا له عومرم په ريووه)
 من ... هه ميشه برسپهك به ديوارو به په نجهر وه ده رگاكان بانگم

سپبه ره كانى خواوو سپبه ره كانى باوكته وه ئەزانىت
 بوون له كوينا ئەم يارييه دا تا پول بووه!
 كه هاتىت له من هه وه فرزندم :
 نه كتيب، نه كورسى، نه قامچى!
 له من هه وه نه له باوه شى سۆزانى و نه له باوه شى فريشته
 ئاخىر ژيان له جهه نده مى به هه شتى ئەم دوو باوه شه دابه ش بووه
 ئەمه سپبه رى تاريكترين ديپرى من له تاريكترين پرسيارما :
 (كويوه چويت ئەى منى راسته قينه
 ئەى ژنيك خوا له ونبوونى تۆوه ونبوونى خوئى ئەبينيت)
 توش كه دييت له پرسيار يكي تاريكتر ئەو به رتر نيت،
 ئەى ئەوهى كه له سپبه رى من هه داكه و توويت و سپبه رى من نيت
 من كه سپبه رى تۆم و سپبه رى خۆم نيم
 تۆ له كوينا؟! !!!
 كه هاتىت مه نووسه،
 ئەو كاتهى كه ئەزانىت نووسين ده ركردنى گلاوى خۆته
 له من و له به يانى و له دنيا
 له و پۆژانهى چه شرى مردنى خۆتى تيا ئەكه يت تۆ گلاويه ..
 دواى ئەم تاريكيه ش مه كه وه
 كه تا كوينا ئەم هه مووه سپبه رى من گومرايى كردوى!
 (ئاخىر تاريكى ده قيكه نه تۆ ئەتوانى بينووسيت و نه منيش كه
 ئەتوانم بيخوينمه وه)

خو ده بیته وه باخه وان

باوکت ده بیته وه باخه وان

ئاخر باخچه باخه وانى ئه ویت کچه کهم،

دایکم له دوا هه مین شهوی به ره ژانى منا ئه یووت :

من رقم له باخچه یه که باخه وانى هه بیته ..

دایکم بهر له وهی دهنگی خویه تی دایچله کینیت

سک پر ئه بوو به تاریکترین ترسه وهو ئه یووت مه یه،

نامه وی ژیان بهم هه موو شهیتانه بووده له وه له ره حمی منه وه پریکات!

دایکم له با حه ملی ئه گرت و ئه یووت :

هاوار دنیا یه کی قهره بالغ

نازانم (مه سیح) هیان ده جال

له منا خه ریکی گرو گاله!

نه من بووم که هاوارمه ئه کرد نایه م، وه ک چۆن که تۆ نیت هاوار

ئه که ییت با بییم!!

تۆ له نیو ئه م هه مووه خوا وه نده

چی ئه که ییت؟؟

ئه مه قسه ی دوا شهوی بهر له خویه تیه من ئه یکه م،

قسه ی شهوی که که هیشتا نه بوومه ته باخه وان و باخچه ی تۆ

ناناسم.

قسه ی شهوی کی بیژومه،

به حه شرو نه شری ئاوینه یه که، که که لله سه ری هیتله ری تیا

ئه کرد

کوا ئاسمان به شی ئه وه هه مووه باله ی من ئه کات !

من شهوی خۆم بهم هه موو ره نگه وه هه لگرت و

به یانیم بهم هه موو ترسه وه پراگرت ...

نا تۆ بیر له دروستکردنی پۆزگار یکه مه که ره وه

که ره نگى منى تیا ونه!

له نیوان په نجه ره و پروانینا هه رگیز که مه وه دایه ک نیه

ئه وهی ده بیینیت هه ر که ته سیبه ری منه و هیچی تر !!

سیبه ری زنجیر هه ل ئه هیئته وه بووز به خویه تی خوییه وه

لیده دات !!

نا فرزندم .. نا،

با وه شیکی تر بدۆزه ره وه،

نه له با وه شی قوربانى و، نه له با وه شی جه لاد

من له نیو ئه م دوو با وه شه دا خۆم ون کرد

له با وه شی جه لاد یکه که نه قوربانى بووم و نه جه لاد،

له با وه شی قوربانیه کا که من قوربانى بووم و ئه وه جه لاد!!!!!!!

ئه مه ئه و وینانه که له شکستی من په نگ بوون.

تۆ ئیستا له منیکی درۆینه دای،

تۆ که من له به یانیت ئه ترسم

ئه وه کاته ی که دییت و ده بیته خاوه ن باخ

ئه وه پۆژه ی من ده بمه وه باخه وان

بۇ ھېئانەتە خۇيىن!!!

بۇ پەنجى من لەبەيانى مردنى ئەودا كۆتايى ھات،

بۇ كۆتايى ئەو لەكۆتايى پەنجى مانا دەستى پىكىرد؟!

قسەى شەويكى بىزومەكە دەرگاي ژورەكەم ئەكەمەو بەخۇم

ئەلېم:

ھەستەرەو ئەى ئەوەى عومرت لەو ديووى دىپەكانتەو ھەوتو،

تەماشائىيان لەدەرەو لەسەر پىيى خۇي ئەپرات،

ئەى ئەوەى پۇزگارت لەبەرى دەستت كورتترە

دلت بەبەيانىت لەگەرەو پىياوكوژىك

بەودا شەوى خۇي تەنگترە،

تەماشاكە مردن چۆن لەسەر ئەژنۆ

لەپەنجى ژنىكدا ماندو،

كە دور لەدوئىنى تۆو پوو لەبەيانى خۇي پى ئەكات،

ھەزەكەم فرزەندم كە تۆ بيت

كە پشتت لە وەھمى من و پوو لەراستەقىنەى خۆتیت!!

ئەو كاتانەى مانقىستى تر ئەكەمەو كە نووسىووتە

دايكەبوون خۇي ئەم دەقەيەو دەقى تىرىش

(بەلام تۆ قسەيەكت كردو ھەزار قسەى تىرت، ھەزار قسەى تىرت

دۇراند...)

ئەكەوئەتەخوار،

بەدوا شەوى پىياويكەكە بەگەرەيى خۇي ئەلئىت:

بۇ مېژووى من و تۆ بەم ھەموو تارىكىيەو،

بەم ھەموو پۇژە بى جومگەو،

بەم ھەموو قسە ساردەو دووبارە بوويەو!!!

بۇ پىگايى من تۆ يەك پىگاو بۇ پىگايى من ئەو ھەزار ..

بۇ شەوى من تۆ ئەوئەندە لەيەكتىر نىك،

بۇ بەيانى من و ئەو ئەوئەندە لەيەكتىر دور،

تۆ ھەموو پىگاكانت لەمن بەستەو!!

تۆ ئەوئەندە بچوكت كىرەمەو،

كە لەگەرەيى ئەودا قسەيەك بۇ ھەل نەگىرايەو،

ئەى بچوكتىن گەرەيم،

تۆ بى خۆمت كردم!!!!!!

تۆ بى خوات كردم!!!!!!

تۆ بى ئەوت كردم!!!!!!

ئەو كاتانەى شكۆى شاھانەى من شەھادەتى ئەو،

شەھادەتى ئەو تاقانەشەھامەتى من بوو!!

ئەو كاتانەى تەنھا دووپو گەنجىنەى من خويىنى ژنىتى ئەو بوو!!

ھىكەتى من سەر تەقەى پىگايەكى تىروو

بۇ دەرھىئاننى خەنجەرەو

بۇ ھاوپىيەتى تىفەنگو

پیرست

* ھەناسەي يەكەم / سەرچەمەمى ئەو شىعرانەي كە لە سلېمانى نوسراون

- 1- لە چاوەپروانى پياويگدا - وەرزی يەكەم 24 - 5
- 2- لە چاوەپروانى پياويگدا - وەرزی دووھم 35 - 25
- 3- من و ئاراگۆن لە بەيانىيە تاكە و تاكەكاندا 49 - 37
- 4- حىكايەتى شەويكى تر 62 - 51
- 5- كوشتەي قاسيديكى تر 79 - 63
- 6- سەرسامىيە و ھەمىيەكانى ژنيكى تەنيا 91 - 81
- 7- شىعەريك ئەتواننى ئەو ژنە ئاشت كاتەو كە دلى داوھ بەرەشەبا 100 - 93
- 8- سپاردنى ژنيك بەبەرچوونەو 104 - 101
- 9- خوئينيك بۆ تەويلى پياوھتى 110 - 105

* ھەناسەي دووھم / كۆي ئەو تىكستانەي كە لە تاراوگە بوسراون

- 1- دوا نايەتەكانى ژنە پيغەمبەريك لە تاريكى 124 - 111
- 2- من و مردن و خودا بەسەرپشتى ترسيكى ترەوھ 132 - 125
- 3- باخەوان لە پيچەوانەي خویدا 139 - 133
- 4- بچوكترين زيندوى من 148 - 141

ناتوانم له هه موو هه ستيكمه وه سوپاسي خاتوو(شيرين . ك)
هاوريم نه كهه كه زياتر له عيشقي من بو به چاپ گه ياندني ئه م دهقه
شعريانه هه وليدا، ماندوو بوني خوئي به سهه ته مه ني منه وه به
جيهيشته، ماندوو بوني كه هه رگيز شايسته ي له بير كردن نيبه ...

ژوان ناواره